

PRIJEDLOG

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/2011), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ 2014. godine donijela

ZAKLJUČAK

Daje se prethodna suglasnost predstavniku Vlade Republike Hrvatske za prihvaćanje amandmana na Konačni prijedlog Obiteljskog zakona, i to:

- Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora poslovni broj P.Z.E. 544/1 od 13. svibnja 2014. g., na članke 69., 83., 101., 171., 172., 226., 234., 339., 347., 359., 383., 400., 424., 438., 440., 442., 443., 445., 476., 541., 542., i 560.;
- Kluba zastupnika SDP-a poslovni broj P.Z.E. 544/3 od 28. svibnja 2014. g., na članke 4., 58., 61. i 305. te na naziv Šestog dijela, Glave IV;
- Kluba zastupnika SDP-a i Kluba zastupnika HNS-a poslovni broj P.Z.E. 544/4 od 28. svibnja 2014. g., na članke 185., 203. i 204.;
- Kluba zastupnika SDP-a i Kluba zastupnika HNS-a poslovni broj P.Z.E. 544/8 od 28. svibnja 2014. g. na članak 11. uz napomenu u odnosu na grešku u pisanju kako je predložilo Ministarstvo socijalne politike i mladih aktom Klase: 011-02/12-01/3, Urbroja: 519-01/4-14-88 od 2. lipnja 2014. g.;
- Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora poslovni broj P.Z.E. 544/1 od 13. svibnja 2014. g., na članke 562. i 563. u izmijenjenom obliku u tekstu kako je predložilo Ministarstvo socijalne politike i mladih aktom Klase: 011-02/12-01/3, Urbroja: 519-01/4-14-88 od 2. lipnja 2014. g.
- Kluba zastupnika HSU-a poslovni broj P.Z.E. 544/7 na članak 417., u izmijenjenom obliku kako je predložilo Ministarstvo socijalne politike i mladih aktom Klase: 011-02/12-01/3, Urbroja: 519-01/4-14-88 od 2. lipnja 2014. g.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb, _____ 2014.

PREDSJEDNIK

Zoran Milanović

OBRAZLOŽENJE

U raspravi održanoj dana 28. svibnja 2014. godine pred Hrvatskim saborom o Konačnom prijedlogu Obiteljskog zakona amandmane su između ostalih podnijeli i Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora, Klub zastupnika SDP-a, Klub zastupnika SDP-a i Klub zastupnika HNS-a zajednički te Klub zastupnika HSU-a.

Predlaže se prihvaćanje amandmana Odbora za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora radi nomotehničke dorade izričaja, s tim da se amandmani na članke 69., 83., 101., 171., 172., 226., 234., 339., 347., 359., 383., 400., 424., 438., 440., 442., 443., 445., 476., 541., 542., i 560. prihvaćaju u cijelosti dok se amandmani na članke 562. i 563. prihvaćaju u izmijenjenom obliku na način da se umjesto teksta „1. srpnja 2014.“ u oba amandmana navodi tekst „1. rujna 2014.“ obzirom da je zbog proteka vremena od upućivanja Konačnog prijedloga Obiteljskog zakona u Hrvatski sabor potrebno odložiti stupanje većeg dijela zakona na snagu do 1. rujna 2014.

U odnosu na amandmane Kluba zastupnika SDP-a poslovni broj P.Z.E. 544/3, amandmane Kluba zastupnika SDP-a i Kluba zastupnika HNS-a poslovni broj P.Z.E. 544/4 te amandmane Kluba zastupnika SDP-a i Kluba zastupnika HNS-a poslovni broj P.Z.E. 544/8 predlaže se njihovo prihvaćanje u cijelosti uz napomenu da u amandmanu Kluba zastupnika SDP-a i Kluba zastupnika HNS-a poslovni broj P.Z.E. 544/8, u novopredloženom stavku 4. članka 11. umjesto riječi „en“ treba stajati riječ „ne“ te u tom smislu predložimo izvršiti ispravak pogreške u pisanju.

U odnosu na amandmane Kluba zastupnika HSU-a poslovni broj P.Z.E. 544/7 na Konačni prijedlog Obiteljskog Zakona predlaže se prihvaćanje amandmana na članak 417. ali samo u dijelu koji se odnosi na dodavanje teksta „osim u slučajevima obiteljskog nasilja“ u stavku 1. točki 2., ali ne i dijela amandmana koji se odnosi na brisanje stavka 3. predmetnog članka.

Slijedom navedenog, temeljem odredbe članka 51. stavka 4. Poslovnika Vlade Republike Hrvatske podnosi se zahtjev za davanje prethodne suglasnosti za prihvaćanje navedenih amandmana na Konačni prijedlog Obiteljskog zakona.

Slijedom navedenog, predlaže se da Vlada donese Zaključak kojim se daje prethodna suglasnost za prihvaćanje navedenih amandmana na Konačni prijedlog Obiteljskog zakona na način kako je to navedeno u predloženom Zaključku.

P.Z.E. br. 544 / 1

HRVATSKI SABOR

Odbor za zakonodavstvo

Klasa: 022-03/13-01/293

Urbroj: 6521-2-14-

Zagreb, 13. svibnja 2014.

04.

**PREDSJEDNIKU
HRVATSKOGA SABORA**

Predmet: Izvješće o Konačnom prijedlogu obiteljskog zakona, P. Z. E. br. 544

1. Odbor za zakonodavstvo Hrvatskoga sabora na 83. sjednici održanoj 13. svibnja 2014., raspravljao je o **Konačnom prijedlogu obiteljskog zakona, P. Z. E. br. 544**, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 17. travnja 2014.

2. Odbor za zakonodavstvo većinom glasova sa 8 glasova "za" i 1 glas "protiv" podupire donošenje ovoga Zakona.

3. Utvrđuje se da tekst Konačnog prijedloga ovoga Zakona sadrži izjavu o usklađenosti Prijedloga s pravnom stečevinom Europske unije iz koje proizlazi da je ovaj Zakon u potpunosti usklađen s odredbama primarnih i sekundarnih izvora prava Europske unije.

3. Na tekst Konačnog prijedloga Odbor podnosi sljedeće

AMANDMANE

I. Na članak 69.

U članku 69. stavku 1. riječi: "obveznoj" brišu se.

Obrazloženje:

Briše se višak teksta, s obzirom da naš pravni sustav ne poznaje pravila o obveznoj osobnoj dostavi.

II. Na članak 83.

U članku 83. stavku 2. riječi: "Otac" zamjenjuje se riječju: "Ocem".

Obrazloženje:

Gramatički se doraduje izričaj.

III. Na članak 101.

U naslovu iznad članka 101. riječ: "i" zamjenjuje se riječju: "odnosno".

Obrazloženje:

Nomotehnički se doraduje izričaj u skladu sa sadržajem članka.

IV. Na članak 171.

U članku 171. iza točke 4. dodaje se nova točka 5. koja glasi:

"5. na temelju pravomoćne presude kojom je roditelj osuđen za neko od sljedećih kaznenih djela počinjenih na štetu svog djeteta:

-kaznenih djela protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa (Glava XIV.), kaznenih djela protiv braka, obitelji i mladeži (Glava XVI.), osim kaznenih djela: povrede dužnosti uzdržavanja iz članka 209., oduzimanja djeteta ili maloljetne osobe iz članka 210., promjene obiteljskog stanja iz članka 211. Kaznenog zakona ("Narodne novine", br. 110/97., 27/98., 50/00., 129/00., 51/01., 111/03., 190/03., 105/04., 84/05., 71/06., 110/07., 152/08., 57/11. i 77/11.).

-kaznenih djela protiv života i tijela (Glava X.), kaznenih djela protiv spolnog zlostavljanja i iskorištavanja djeteta (Glava XVII.), kaznenih djela protiv braka, obitelji i djece (Glava XVIII.), osim kaznenih djela: dvobračnosti iz članka 167., omogućavanja sklapanja nedozvoljenog braka iz članka 168., omogućavanja izvanbračnog života s djetetom iz članka 170., povrede dužnosti i uzdržavanja iz članka 172., promjene obiteljskog stanja iz članka 175. i povrede privatnosti djeteta iz članka 178. Kaznenog zakona ("Narodne novine", br. 125/11. i 144/12.).

Dosadašnja točka 5. postaje točka 6."

Obrazloženje:

Amandmanom se dopunjuje članak odredbom kada sud u izvanparničnom postupku može roditelja lišiti prava na roditeljsku skrb.

V. Na članak 172.

U članku 172. stavku 1. iza riječi: "djetetu" dodaju se riječi: "te državnoga odvjetnika za mladež".

U stavku 2. iza riječi: "zahtjev" dodaju se riječi: "a državni odvjetnik za mladež, pravomoćnu presudu na temelju koje je roditelj osuđen za kaznena djela iz članka 171. točke 5. ovoga Zakona".

Obrazloženje:

Amandmanom se dopunjuju odredbe članka 172., sukladno amandmanu na članak 171.

VI. Na članak 226.

U članku 226. točki 1. riječi: "koji je navršio" zamjenjuju se riječima: "koje je navršilo".

Obrazloženje:

Gramatički se doraduje izričaj.

VII. Na članak 234.

U članku 234. stavku 2. iza riječi: "osoba" dodaju se riječi: "iz stavka 1. ovoga članka".

U stavcima 5. i 6. riječi: "ako je to" zamjenjuju se riječima: "ako nije to".

Obrazloženje:

Nomotehnički se doraduje izričaj.

VIII. Na članak 339.

U članku 339. stavak 3. briše se.

Obrazloženje:

Odredba stavka 3. je suvišna, s obzirom da je njegov sadržaj obuhvaćen u članku 335.

IX. Na članak 347.

U članku 347. stavku 1. riječ: "osobito" se briše.

Obrazloženje:

Nomotehnički i pravno se doručuje izričaj, s obzirom da naš pravni sustav ne razlikuje žurne i osobito žurne postupke.

X. Na članke 359., 383., 424.

U članku 359. stavku 5., članku 383. stavku 6. i članku 424. stavku 3. riječi: "prema svojem uvjerenju" brišu se.

Obrazloženje:

Amandmanom se briše suvišan dio teksta.

XI. Na članak 400.

U članku 400. stavku 2. i 3. iza riječi: "tužbu" dodaju se riječi: "iz stavka 1. ovoga članka".

Obrazloženje:

Nomotehnički se doručuje izričaj.

XII. Na članak 438.

U članku 438. stavku 1. riječi: "i prije njegove pravomoćnosti" zamjenjuju se riječima: "i prije pravomoćnosti rješenja o obustavi izvanparničnog postupka".

Obrazloženje:

Pravno i nomotehnički doručuje se izričaj.

XIII. Na članak 440.

U članku 440. stavku 3. riječi: "a ako sam posjeduje potrebno stručno znanje, može odustati od izvođenja dokaza vještačenjem".

Obrazloženje:

Amandmanom se briše suvišan i nepotreban dio teksta.

XIV. Na članak 442.

U članku 442. stavku 2. riječi: "protivnost" zamjenjuje se riječju: "suprotnosti".

Obrazloženje:

Jezično se doraduje izričaj.

XV. Na članak 443.

U članku 443. stavku 1. ispred riječi: "činidbu" dodaje se riječ: "tu".

Obrazloženje:

Nomotehnički se doraduje izričaj.

XVI. Na članak 445.

U članku 445. stavku 3. riječi: "ovim Zakonom ili samom odlukom suda" zamjenjuju se riječima: "odlukom suda ili ovim Zakonom".

Obrazloženje:

Nomotehnički se doraduje izričaj.

XVII. Na članak 476.

U članku 476. stavku 1. riječi: "tablicama iz članka 314. stavka 4." zamjenjuju se riječima: "odredbom članka 314.".

Obrazloženje:

Dorađuje se izričaj, s obzirom da nema tablica u članku 314.

XVIII. Na članke 541. i 542.

U članku 541. stavku 2. i članku 542. stavku 2. riječi: "kasniji dan" zamjenjuje se riječima: "drugi dan nakon dana podnošenja tužbe".

Obrazloženje:

Nomotehnički se dorađuje izričaj.

XIX. Na članak 560.

U članku 560. stavku 1. riječ: "propisi" zamjenjuje se riječju: "propis".

Obrazloženje:

Gramatički se dorađuje izričaj.

XX. Na članak 562.

Članak 562. mijenja se i glasi:
"Obiteljski Zakon ("Narodne novine", br. 116/03., 17/04., 136/04., 107/07., 57/11., 61/11. i 25/13.) prestaje važiti 1. srpnja 2014. godine."

XXI. Na članak 563.

Članak 563. mijenja se i glasi:
"Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u "Narodnim novinama", osim članaka 1. do 53., članka 54. stavka 1. i 2., članaka 55. do 319., članka 320. stavka 1. i 2., članaka 321. do 324., članka 325. stavka 1. točaka 1. do 5. te točke 7., članaka 326. do 378., članka 379. stavaka 1. i 3., članaka 380. do 543., članaka 551. do 558., članka 559. stavaka 1., 2. i 4. i članka 560. i članka 561. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. srpnja 2014., te članka 54. stavka 3. do 5., članka 320. stavka 3., članka 325. stavka 1. točke 6. i članka 379. stavaka 2. i 4. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2015. godine.

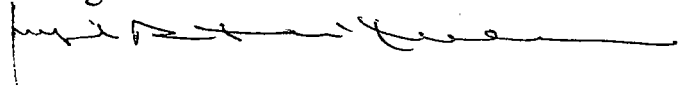
Obrazloženje amandmana XX. i XXI.:

Pravno i nomotehnički se doraduju prijelazne i završne odredbe.

4. Za izvjestiteljicu na sjednici Hrvatskog sabora Odbor je odredio Ingrid Antičević Marinović, predsjednicu Odbora za zakonodavstvo.

**PREDSJEDNICA
ODBORA ZA ZAKONODAVSTVO**

Ingrid Antičević Marinović

P.Z.E. br. 544 / 3

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a**

Zagreb, 28. svibnja 2014.

04

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora, na Konačni prijedlog Obiteljskog zakona, PZ br. 544, Klub zastupnika SDP-a podnosi **sljedeće amandmane**

I. Na članak 4.

U članku 4. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„Nasilje u obitelji predstavlja posebno tešku povredu načela iz stavka 1. ovoga članka. Prevencija, sankcioniranje i suzbijanje svih vrsta nasilja u obitelji uređuje se posebnim zakonom.“

Obrazloženje

Ovim se amandmanom i u Obiteljskom zakonu izražava osuda nasilja u obitelji te se utvrđuje da se posebnim zakonom mora regulirati što je nasilje u obitelji, njegova prevencija, sankcioniranje i suzbijanje.

II. Na članak 58

Članak 58. mijenja se i glasi:

„Djetetovom majkom smatra se žena koja ga je rodila.“

Obrazloženje

Budući je i samim zakonom omogućeno osporavanje majčinstva, ovim se amandmanom predlaže presumpciju majčinstva uskladiti sa takvim odredbama zakona i urediti je kao oborivu presumpciju.

III. Na članak 61.

U članku 61. stavak 3. mijenja se i glasi:

„U slučajevima iz stavka 1. i 2. ovoga članka, muškarac koji sebe smatra ocem djeteta može, uz pristanak majke i majčina muža, priznati dijete.“

Obrazloženje

Ovim se amandmanom, u situacijama u kojima je bračno očinstvo sporno, omogućava osporavanje takvog očinstva bez vođenja sudskog postupka, na način da muškarac koji sebe smatra ocem djeteta može, uz pristanak majke i majčina muža, priznati dijete.

Na taj se način, uz sve one uvjete propisane za postupak priznanja očinstva i uz brigu za interes djeteta, sprječava vođenje sudskih postupaka kada pitanje očinstva djeteta između oca djeteta, majke i majčinog muža nije sporno.

IV. Na naziv Glave IV

Naziv Šestog dijela, Glave IV. mijenja se i glasi:

„IV. UZDRŽAVANJE IZVANBRAČNOG DRUGA I RODITELJA IZVANBRAČNOG DJETETA“

V. Na članak 305.

Članak 305. i naslov iznad članka mijenjaju se i glase:

„Uzdržavanje roditelja izvanbračnog djeteta

Članak 305.

(1) Roditelj izvanbračnog djeteta dužan je uzdržavati drugog roditelja godinu dana od rođenja zajedničkog djeteta ako se taj roditelj skrbi o djetetu, a nema dovoljno sredstava za život.

(2) Roditelj izvanbračnog djeteta dužan je isplatiti naknadu za uskraćeno uzdržavanje iz stavka 1. ovoga članka i za vrijeme do podnošenja tužbe.

(3) Tražbina roditelja izvanbračnog djeteta iz stavka 2. ovoga članka prema roditelju djeteta koji je dužan snositi uzdržavanje zastarijeva za vrijeme od jedne godine od dana nastanka obveze.

(4) Otac izvanbračnog djeteta dužan je uzdržavati djetetovu majku za vrijeme trajanja trudnoće, ukoliko ona nema dovoljno sredstava za život. Na tražbinu iz ovoga stavka na odgovarajući se način primjenjuju odredbe iz stavka 2. i 3. ovoga članka.“

Obrazloženje za amandmane IV. i V.

Ovim se amandmanima obveza uzdržavanja roditelja izvanbračnog djeteta širi i na obvezu majke da uzdržava oca izvanbračnog djeteta ukoliko se on skrbi o djetetu, a nema dovoljno sredstava za život te se uvodi obveza ocu da uzdržava djetetovu majku za vrijeme trajanja trudnoće, ukoliko ona nema dovoljno sredstava za život.

PREDSJEDNIK KLUBA
ZASTUPNIKA SDP-a

Igor Dragovan

P.Z.E. br. 544 / 8

HRVATSKI SABOR

KLUB ZASTUPNIKA SDP-a

KLUB ZASTUPNIKA HNS-a

Zagreb, 28. svibnja 2014.

09

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora, na Konačni prijedlog Obiteljskog zakona, **P.Z. br. 544**, Klubovi zastupnika SDP-a i HNS-a podnose slijedeći a m a n d m a n

I. Na članak 11.

Članak 11. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Izvanbračna zajednica koja ispunjava pretpostavke iz stavka 1. ovoga članka stvara osobne i imovinske učinke kao bračna zajednica te se na nju na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o osobnim i imovinskim odnosima bračnih drugova odnosno odredbe drugih zakona kojima se uređuju osobni, imovinski i drugi odnosi bračnih drugova.

U članku 11. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Nepovoljno postupanje prema izvanbračnim drugovima u pogledu pristupa koristima, povlasticama, ali i obvezama zajamčenim bračnim drugovima koje ne može biti opravdano objektivnim razlozima te koje nije nužno za ostvarenje istih predstavlja diskriminaciju temeljem obiteljskog statusa.

(4) Različito postupanje propisano člankom 30. ovoga Zakona en predstavlja nepovoljno postupanje iz stavka 3. ovoga članka.“

Obrazložnje

Amandmanom se izjednačuje status bračnih i izvanbračnih zajednica.

PREDSJEDNIK KLUBA

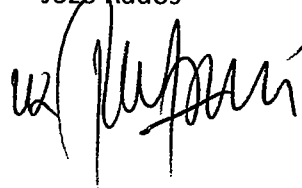
ZASTUPNIKA SDP-a

Igor Dragočan

PREDSJEDNIK KLUBA

ZASTUPNIKA HNS-a

Jozo Radoš

**HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA SDP-a
KLUB ZASTUPNIKA HNS-a**

Zagreb, 28. svibnja 2014.

04

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskog sabora, na Konačni prijedlog Obiteljskog zakona, P.Z. br. 544, Klubovi zastupnika SDP-a i HNS-a podnose slijedeće a m a n d m a n e

I. Na članak 185.

Članak 185. mijenja se i glasi:

„Dijete mogu posvojiti bračni i izvanbračni dugovi zajednički, jedan bračni ili izvanbračni drug ako je drugi bračni ili izvanbračni drug roditelj ili posvojitelj djeteta, jedan bračni drug uz pristanak drugog bračnog druga te osoba koja nije u braku.“

II. Na članak 203.

U članku 203. iza riječi: „bračni“ dodaju se riječi: „ odnosno izvanbračni“.

III. Na članak 204

U članku 204. iza riječi: „bračni“ dodaju se riječi: „ odnosno izvanbračni“.

Obrazloženje

Uvažavajući potrebu zaštite interesa djeteta, pogotovo u onim situacijama kada postoji želja i potreba da izvanbračni drug posvoji dijete drugog izvanbračnog

druga, ovim se amandmanima omogućava i izvanbračnim drugovima da posvajaju djecu, kada ispunjavaju sve one druge uvjete koji su zakonom propisani i za bračnu zajednicu.

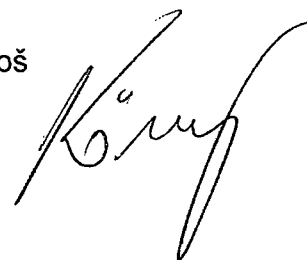
PREDSJEDNIK KLUBA
ZASTUPNIKA SDP-a

Igor Dragovan

PREDSJEDNIK KLUBA
ZASTUPNIKA HNS-a

Jozo Radoš

UZ

HRVATSKI SABOR
KLUB ZASTUPNIKA HSU-a
Trg sv. Marka 6
10000 Zagreb
Tel: 45 69 467 Fax: 63 03 003
klubhsu@sabor.hr

Zagreb, 28. svibnja 2014.

P.Z.E. br. 544/7

REPUBLIKA HRVATSKA
65 - HRVATSKI SABOR
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6

Prilježeno: 28-05-2014	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.
	65
Štampani broj:	Pril. Vrij.
	- -

09
PREDSJEDNIK HRVATSKOG SABORA

PREDMET: Amandmani na Konačni prijedlog obiteljskog zakona (P.Z. E. br. 544)

Na temelju članka 196. Poslovnika Hrvatskoga sabora na Konačni prijedlog obiteljskog zakona podnosimo sljedeće

A M A N D M A N E

Amandman na članak 36.

Briše se odredba stavka 4.

Obrazloženje

Nejasno je u spornom stavku 4. što će se dogoditi u slučaju ako ne postoji sporazumni prijedlog. Da li u takvim slučajevima preostaje i nadalje dugotrajni i nepotrebni sudski postupak radi utvrđenja bračne stečevine.

Stavkom 4. propisano je ono što se u praksi i bez ovog prijedloga zakonskog rješenja provodi jer su se i do sada bračni partneri, uz suglasnost, mogli upisati kao suvlasnici pa ovakva odredba ne predstavlja posebnu novinu.

Svrishodnije je omogućiti upis vlasništva i na prijedlog jednog bračnog partnera uz predočenje vjenčanog lista, jer ako drugi partner želi oboriti presumpciju vlasništva u 1/2, moguće mu je reagirati u žalbenom postupku.

Amandman na članak 88.

Odredba članka 88. se briše.

Obrazloženje

Djeca u toj dobi nisu dovoljno zrela da bez roditelja odlučuju o (ne)odlasku na operativni zahvat, dijagnostički ili terapijski postupak jer su 14-godišnjaci premladi za samostalno odlučivanje o tako složenim stvarima i kada pogrešna odluka može itekako utjecati na buduće zdravlje djeteta. To bi automatski značilo i mogućnost primjerice odbijanje gipsa nakon prijeloma, što nipošto nije ispravno. Tko liječniku daje pravo da jedino on ocjenjuje zrelost osobe u tim godinama? U tome moraju i trebaju sudjelovati i roditelji. Ova odredba Zakona je nedorečena, nije jasno o kojim se to medicinskim zahvatima radi, tim više što je daljnjim odredbama Zakona skrb o zdravlju djeteta određena temeljnim sadržajem roditeljske skrbi (članak 91. i članak 92. Zakona)

Amandman na članak 185.

Članak 185. mijenja se i glasi:

„Dijete mogu posvojiti bračni drugovi zajednički, jedan bračni drug ako je drugi bračni drug roditelj ili posvojitelj djeteta, jedan bračni drug uz pristanak drugoga bračnog druga, izvanbračni partneri, te osoba koja nije u braku.“

Obrazloženje

Zakonom je predviđena mogućnost da dijete posvoje bračni partneri, jedan od bračnih partnera i osoba koja nije u braku, ali nije predviđeno da dijete mogu posvojiti izvanbračni partneri. Odredba direktno diskriminira izvanbračne partnere po osnovi bračnog statusa i stavlja ih u nejednak položaj, iako se radi o obitelji koju čine dva partnera koji dulje žive u stabilnoj obiteljskoj zajednici, a što propisuje i odredba članka 11. Zakona.

Posvojenje je oblik obiteljske skrbi o djetetu i zasniva se uvažavajući dobrobit djeteta. Ako je za djetetovu dobrobit da ga posvoje izvanbračni partneri, nema opravdanja da im se to pravo uskrati samo radi forme obiteljske zajednice u kojoj žive jer se i u izvanbračnim zajednicama sadržajno radi o obiteljskoj zajednici u istoj mjeri u kojoj je to i brak.

Neosporno je pravo djeteta da živi u obitelji bez obzira na formu takve obitelji.

Nedopuštajući izvanbračnim partnerima pravo na posvojenje, logično je pitanje, zašto je to pravo dao pojedincu. Ako je odredbom članka 11. Zakona određeno je da se njegove odredbe primjenjuju i na izvanbračnu zajednicu koja traje najmanje tri godine, a kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete ili ako je nastavljena sklapanjem braka, i ako postupak zasnivanja posvojenja po službenoj dužnosti provodi Centar za socijalnu skrb po pravilima upravnog postupka, i ako stručni djelatnici utvrđuju podobnost posvojitelja, nema zapreke da se ne ispituju i utvrde sve okolnosti i činjenice od značaja za zasnivanje posvojenja od strane izvanbračnih partnera.

Amandman na članak 260.

Briše se odredba stavka 2.

Obrazloženje

U stavku 1. članka 260. propisano je da samo sud može po prijedlogu štićenika ili skrbnika, u posebnom postupku donijeti rješenje o štićenikovu: prekidu trudnoće, sterilizaciji, doniranju tkiva i organa, sudjelovanju u biomedicinskim istraživanjima, mjerama za održavanje na životu.

Stavkom 2. odobrenje suda nije potrebno ako je štićenik u vrijeme dok je bio poslovno sposoban sastavio javnobilježničku ispravu u kojoj odlučuje o stvarima iz stavka 1. ovog članka.

Zakonodavac ne uvažava mogućnost promijenjenih okolnosti, odnosno, mogućnost da su se od davanja izjave do dana kad stupa na snagu takva izjava, okolnosti mogle bitno promijeniti i da je davatelj izjave za njih znao, ne bi moguće niti davao takvu izjavu. Zakonodavac ne uvažava niti mogućnost da je davatelj izjave promijenio svoj stav. Ovakva odredba koja dozvoljava da se o mjerama za održavanje na životu donose odluke bez odobrenja suda ili suglasnosti Centra za socijalnu skrb, odnosno, bilo kakve kontrole, uvodi mogućnost uvođenja eutanazije u hrvatsko zakonodavstvo nad osobama lišenim poslovne sposobnosti, a postoji opasnost i da osobe lišene poslovne sposobnosti postanu pokusni kunići u biomedicinskim istraživanjima.

Amandman na članak 417.

Članak se mijenja i glasi:

„(1) U postupcima u kojima se odlučuje o ostvarivanju osobnih odnosa djeteta s roditeljem, sud je dužan:

1. upozoriti roditelje da je ostvarivanje osobnih odnosa djeteta s roditeljem od posebne važnosti za djetetovu dobrobit,
 2. poticati roditelje na postizanje sporazuma i sudjelovanje u postupku obiteljske medijacije, osim u slučajevima obiteljskog nasilja
 3. ako izostane sporazum iz točke 2. ovoga stavka, voditi računa da mjesto na kojem će se ostvarivati osobni odnosi s djetetom bude neutralno i prikladno za dijete, uzimajući u obzir istodobno stvarne prostorne i vremenske mogućnosti roditelja koji ima pravo na ostvarivanje osobnih odnosa s djetetom.
- (2) Odluka suda mora sadržati detaljne podatke o načinu, vremenu i mjestu preuzimanja, odnosno povratka djeteta.“

Obrazloženje

Odredbom st.1. t.2 je propisana dužnost suda da potiče roditelje na sudjelovanja u postupku obiteljske medijacije i postizanju sporazuma i u slučajevima partnerskog nasilja, što je u proturječju sa drugim odredbama prijedloga zakona i međunarodnim ugovorima koji obvezuju Republiku Hrvatsku pa su amandmanom dodane riječi: „osim u slučajevima obiteljskog nasilja“ .

Amandmanom se predlaže brisanje odredbe sadržane u st.3. Odredba je posve neprimjerena obiteljsko pravnim situacijama i nije joj mjesto u obiteljskom zakonu. Nepoštivanje sudskih odluka predstavlja kazneno djelo i podliježe kaznenoj odgovornosti. Uz navedeno, nepoštivanje obveze ostvarivanja osobnih odnosa sa djetetom može predstavljati psihičko nasilje i podlijezati primjeni Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, a propisivanje novčanih kazni te kazne zatvora nije primjeren pristup osjetljivoj obiteljskoj problematici. Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji kao niti Kazneni zakon u odnosu na kaznena djela počinjena u odnosu na člana obitelji ne sadrže tako visoke kazne kao što se predlažu ovim zakonom. Primjerice, Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji za tjelesno nasilje, tjelesno kažnjavanje, psihičko nasilje, spolno nasilje i dr. propisuje zatvorsku kaznu do 90 dana i bitno manje novčane kazne.

U praksi počinitelji nasilja često vrše manipulaciju institucijama i tvrde da im se ne dozvoljava da vide dijete, te da bivši partneri manipuliraju djecom kada djeca odbijaju kontakt. Radi se o osobama koje ne dolaze na sudski određene kontakte, a u isto vrijeme pokreću ovršne postupke radi predaje djeteta i podnose kaznene i prekršajne prijave. Potrebno je vrijeme dok sudovi ne otkriju da se radi o manipulaciji, a ovakvim zakonskim rješenjem tijekom tog vremena će materijalno, a možda i zatvorom biti kažnjen drugi partner – u devedeset posto slučajeva – žena. Zašto nisu iste kazne propisane za neplaćanje uzdržavanja ili onim roditeljima koji redovito ne ostvaruju kontakte sa svojom djecom?

Amandman na članak 418.

Članak 418. st.1. mijenja se i glasi:

„1) Sud može u postupku radi ostvarivanja osobnih odnosa djeteta s roditeljem odrediti jednu ili više mjera kojima se osigurava provedba odluke ako se pretpostavlja da bi roditelj s kojim dijete stanuje odbijao postupati u skladu s odlukom o ostvarivanju osobnih odnosa s djetetom, i to:

1. odrediti osobu koja će pomagati pri provedbi odluke ili sporazuma o ostvarivanju osobnih odnosa s djetetom.
2. organizirati školu za roditelje ili na drugi način podupirati roditelje i dijete za ostvarivanje osobnih odnosa.“

Obrazloženje

Odredba sadržana u brisanoj točki 2. stavka 1. prema kojoj bi sud odredio obvezu polaganja jamstva u novcu od strane roditelja kod kojeg dijete stanuje je potpuno neprikladna za obiteljsko pravnu problematiku i predstavlja pogrešan pristup obiteljsko-pravnoj problematici i dodatno ju traumatizira.

U većini slučajeva odnosi se i pogađa žene pa se u konkretnom slučaju radi o posrednoj diskriminaciji.

U ime Kluba

Ljiljana Cvjetović

1300d

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KONAČNI PRIJEDLOG OBITELJSKOG ZAKONA

Zagreb, travanj 2014.

KONAČNI PRIJEDLOG OBITELJSKOG ZAKONA

Prvi dio

UVODNE ODREDBE

Sadržaj zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuju brak, izvanbračna zajednica žene i muškarca, odnosi roditelja i djece, mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, posvojenje, skrbništvo, uzdržavanje, obvezno savjetovanje i obiteljska medijacija te postupci u vezi s obiteljskim odnosima i skrbništvom.

(2) Izrazi koji se koriste u ovom Zakonu, a imaju rodno značenje koriste se neutralno i odnose se jednako na muški i ženski spol.

Članak 2.

Ovaj Zakon sadrži odredbe koje su u skladu sa sljedećim aktima Europske unije: Direktiva Vijeća 2004/83/EZ od 29. travnja 2004. o minimalnim standardima za kvalifikaciju i status državljana treće zemlje ili osoba bez državljanstva kao izbjeglica ili osoba kojima je na drugi način potrebna međunarodna zaštita te o sadržaju odobrene zaštite (SL L 304, 30.9.2004.) i Direktiva 2011/93/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o suzbijanju seksualnog zlostavljanja i seksualnog iskorištavanja djece i dječje pornografije te o zamjeni Okvirne odluke Vijeća 2004/68/PUP (SL L 335, 17.12.2011.).

Temeljna načela

Načelo ravnopravnosti žene i muškarca

Članak 3.

Žena i muškarac imaju međusobno jednaka prava i dužnosti u svim obiteljsko-pravnim odnosima, a posebno u odnosu na roditeljsku skrb.

Načelo solidarnosti, uzajamnoga poštovanja i pomaganja svih članova obitelji

Članak 4.

Solidarnost je temeljno načelo obiteljskog života. Svi članovi obitelji moraju se uzajamno poštovati i jedno drugom pomagati.

Načelo prvenstvene zaštite dobrobiti i prava djeteta

Članak 5.

(1) Sudovi i javnopravna tijela koja vode postupke u kojima se izravno ili neizravno odlučuje o pravima djeteta moraju prvenstveno štiti prava djeteta i njegovu dobrobit.

(2) Dijete ima pravo ostvarivati osobne odnose s oba roditelja ako to nije u suprotnosti s djetetovom dobrobiti.

**Načelo prvenstvenoga prava roditelja da skrbe o djetetu
te dužnosti tijela da im pruža pomoć**

Članak 6.

Roditelji prije svih imaju pravo, dužnost i odgovornost živjeti sa svojim djetetom i skrbiti se o djetetu, a pomoć im se pruža i intervenira samo u slučaju potrebe.

Načelo razmjerne i najblaže intervencije u obiteljski život

Članak 7.

Mjere kojima se zadire u obiteljski život prihvatljive su samo ako se zaštita ne može osigurati poduzimanjem blažih mjera te pružanjem preventivne pomoći i potpore obitelji.

**Načelo skrbničke zaštite djeteta bez roditeljske skrbi te odrasle osobe
koja nije sposobna brinuti se o sebi**

Članak 8.

Skrbnička zaštita djeteta bez roditeljske skrbi, odrasle osobe s invaliditetom i odrasle osobe koja se iz drugih razloga nije sposobna sama brinuti o sebi i o svojim pravima i interesima mora biti primjerena uz obvezu poštivanja temeljnih ljudskih prava, kao i prava djeteta te dobrobiti osobe pod skrbništvom.

Načelo sporazumnoga rješavanja obiteljskih odnosa

Članak 9.

Poticanje sporazumnog rješavanja obiteljskih odnosa zadaća je svih koji obitelji pružaju stručnu pomoć ili odlučuju o obiteljskim odnosima.

Načelo žurnosti u rješavanju obiteljsko-pravnih stvari u vezi s djetetom

Članak 10.

U svim postupcima u obiteljsko-pravnim stvarima u vezi s djetetom nadležna tijela moraju postupati žurno uz istodobnu zaštitu djetetove dobrobiti.

Izvanbračna zajednica

Članak 11.

(1) Odredbe ovoga Zakona o učincima izvanbračne zajednice primjenjuju se na životnu zajednicu neudane žene i neoženjenoga muškarca koja traje najmanje tri godine, a kraće ako je u njoj rođeno zajedničko dijete ili ako je nastavljena sklapanjem braka.

(2) Izvanbračna zajednica koja ispunjava pretpostavke iz stavka 1. ovoga članka stvara osobne i imovinske učinke na koje se na odgovarajući način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o osobnim i imovinskim odnosima bračnih drugova, osim članka 30. ovoga Zakona.

Sadržaj tužbe radi razvoda braka kad bračni drugovi imaju maloljetnu djecu

Članak 56.

Tužba radi razvoda braka kad bračni drugovi imaju zajedničku maloljetnu djecu mora sadržavati prijedlog:

1. s kojim će roditeljem dijete stanovati i o načinu ostvarivanja roditeljske skrbi,
2. o ostvarivanju osobnih odnosa djeteta i roditelja s kojim dijete neće stanovati i
3. o uzdržavanju djeteta.

Obavezni prilozi uz tužbu radi razvoda braka kad bračni drugovi imaju maloljetnu djecu

Članak 57.

(1) Uz tužbu radi razvoda braka kad bračni drugovi imaju maloljetnu djecu, tužitelj je dužan priložiti izvješće o provedenu obveznom savjetovanju prije razvoda braka, sukladno odredbi članka 324. ovoga Zakona.

(2) Ako su bračni drugovi iz stavka 1. ovoga članka pokušali postići sporazum o zajedničkoj roditeljskoj skrbi u postupku obiteljske medijacije, uz tužbu za razvod braka dužni su priložiti i potvrdu obiteljskog medijatora o pokušaju postizanja sporazuma.

(3) Izvješće o obveznom savjetovanju iz stavka 1. ovoga članka ne smije biti starije od šest mjeseci od dana kad je okončano obvezno savjetovanje.

Treći dio

PRAVNI ODNOSI RODITELJA I DJECE I MJERE ZA ZAŠTITU PRAVA I DOBROBITI DJECE

I. MAJČINSTVO I OČINSTVO

1. Utvrđivanje majčinstva

Presumpcija majčinstva

Članak 58.

Djetetova majka jest žena koja ga je rodila.

Utvrđivanje majčinstva sudskom odlukom

Članak 59.

Majčinstvo žene koja nije upisana u maticu rođenih utvrđuje se sudskom odlukom samo u sudskim postupcima u kojima se ujedno osporava majčinstvo žene koja je upisana u maticu rođenih kao majka djeteta.

2. Utvrđivanje očinstva

Načini utvrđivanja očinstva

Članak 60.

Očinstvo se može utvrditi:

- a. presumpcijom bračnog očinstva,
- b. priznanjem,
- c. u sudskom postupku.

a. Presumpcija bračnog očinstva

Presumpcija bračnog očinstva i iznimke

Članak 61.

- (1) Djetetovim ocem smatra se majčin muž ako je dijete rođeno za vrijeme trajanja braka ili u razdoblju do tristo dana od prestanka braka.
- (2) Ako je majka djeteta u razdoblju do tristo dana od prestanka braka smrću, sklopila kasniji brak, muž majke iz posljednjega sklopljenoga braka smatra se ocem djeteta.
- (3) Ako se dijete rodi za trajanja postupka radi poništaja ili razvoda braka ili u razdoblju do tristo dana od prestanka braka poništajem ili razvodom, muškarac koji sebe smatra ocem djeteta može, uz pristanak majke i majčina muža, priznati dijete.
- (4) Na priznanje očinstva iz stavka 3. ovoga članka na odgovarajući se način primjenjuju odredbe o priznanju očinstva.

b. Priznanje očinstva i postupak priznanja

Priznanje očinstva

Članak 62.

- (1) Očinstvo se može priznati na zapisnik pred matičarom, centrom za socijalnu skrb ili sudom. Navedena tijela dužna su bez odgode dostaviti primjerak zapisnika matičaru nadležnom za upis djeteta u maticu rođenih.
- (2) Ako priznanje očinstva ili pristanak na priznanje daje dijete ili osoba lišena poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na strogo osobna stanja, tada se izjava daje pred centrom za socijalnu skrb prebivališta, odnosno boravišta djeteta ili osobe koja je lišena poslovne sposobnosti.
- (3) Očinstvo se može priznati i u oporuci.
- (4) Očinstvo se može priznati i na zapisnik u konzularnom uredu ili diplomatskom predstavništvu Republike Hrvatske koje obavlja konzularne poslove.

Postupanje centra za socijalnu skrb kad nema podatka o ocu**Članak 68.**

- (1) Centar za socijalnu skrb će u roku od petnaest dana od primitka obavijesti iz članka 67. stavka 3. ovoga Zakona pozvati majku da izjavi koga smatra djetetovim ocem, osim ako je to učinila pred matičarom.
- (2) Majka će se upozoriti da bi radi dobrobiti djeteta trebala imenovati osobu koju smatra ocem te će joj se ponuditi pomoć u ostvarivanju djetetovih prava. Ako majka djeteta da pisanu suglasnost, centar za socijalnu skrb će kao zastupnik djeteta pokrenuti postupak radi utvrđivanja očinstva.
- (3) Majčina izjava pred centrom za socijalnu skrb o tome koga smatra djetetovim ocem, ima značenje njezina pristanka na priznanje očinstva.

Postupanje centra za socijalnu skrb kad ima podatak o ocu**Članak 69.**

- (1) Kad primi majčinu izjavu o ocu djeteta, centar za socijalnu skrb će u roku od petnaest dana, sukladno pravilima o obveznoj osobnoj dostavi, pozvati imenovanu osobu.
- (2) Ako se pozvani odazove, centar za socijalnu skrb predočit će mu izjavu majke da njega smatra djetetovim ocem i upoznati ga sa zakonskim odredbama o utvrđivanju očinstva.
- (3) Ako pozvani prizna očinstvo, centar za socijalnu skrb odmah će primjerak zapisnika o majčinoj izjavi koga smatra djetetovim ocem i primjerak zapisnika o priznanju očinstva dostaviti matičaru radi upisa očinstva u maticu rođenih.
- (4) Kad su za utvrđivanje očinstva priznanjem potrebni pristanci, odnosno odobrenja zakonskih zastupnika iz članaka 63. i 64. ovoga Zakona, centar za socijalnu skrb je dužan zakonskim zastupnicima uputiti poziv sukladno stavku 1. ovoga članka i tražiti propisane pristanke odnosno odobrenja.
- (5) Ako se očinstvo djeteta ne utvrdi priznanjem, centar za socijalnu skrb o tome obavješćuje majku, a ako je majka maloljetna ili lišena poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na strogo osobna stanja, tada nju i njezine zakonske zastupnike upoznae s mogućnošću utvrđivanja očinstva sudskom odlukom.
- (6) Ako se očinstvo djeteta, čiji su majka ili mogući otac osobe lišene poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na strogo osobna stanja, nije uspjelo utvrditi priznanjem, skrbnik majke ili oca, ovisno o okolnostima slučaja, dužni su pokrenuti postupak radi utvrđivanje očinstva sudskom odlukom u roku od trideset dana od dana primitka obavijesti da nije pribavljen pristanak odnosno od dana uskrate odobrenja iz članaka 63. i 64. ovoga Zakona.

Nedopuštenost osporavanja očinstva

Članak 81.

- (1) Ako je očinstvo utvrđeno odlukom suda, osporavanje nije dopušteno.
- (2) Osporavanje očinstva nije dopušteno poslije djetetove smrti.

5. Majčinstvo i očinstvo djeteta začetoga medicinski pomognutom oplodnjom

Majčinstvo djeteta začetoga medicinski pomognutom oplodnjom

Članak 82.

- (1) Majka djeteta začetoga darovanom jajnom stanicom ili darovanim zametkom u postupku medicinski pomognute oplodnje, jest žena koja ga je rodila.
- (2) Nije dopušteno osporavati majčinstvo djeteta začetoga u postupku medicinski pomognutom oplodnjom ako su dani pristanci za tu vrstu oplodnje prema odredbama propisa koji uređuju medicinski pomognutu oplodnju.
- (3) Ako je dijete začeto u postupku medicinski pomognutom oplodnjom bez pristanaka koji se traže prema odredbama propisa koji uređuju medicinski pomognutu oplodnju, žena koja je upisana u maticu rođenih kao majka djeteta i žena koja sebe smatra majkom djeteta mogu osporavati majčinstvo sukladno odredbama članaka 394. i 395. ovoga Zakona.

Očinstvo djeteta začetoga medicinski pomognutom oplodnjom

Članak 83.

- (1) Ocem djeteta začetoga darovanim sjemenom ili darovanim zametkom u postupku medicinski pomognutom oplodnjom smatra se muž majke, ako je dijete rođeno za trajanja braka ili u razdoblju do tristo dana od prestanka braka i ako je dao pristanak za tu vrstu oplodnje prema odredbama propisa koji uređuju medicinski pomognutu oplodnju.
- (2) Otac djeteta začetoga darovanim sjemenom ili darovanim zametkom u postupku medicinski pomognutom oplodnjom smatra se izvanbračni drug majke koji je dao pisani pristanak za tu vrstu oplodnje i izjavu o priznanju djeteta prema odredbama propisa koji uređuju medicinski pomognutu oplodnju.
- (3) Nije dopušteno osporavati očinstvo djeteta utvrđeno prema stavcima 1. i 2. ovoga članka.
- (4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka ako je dijete začeto u postupku medicinski pomognutom oplodnjom bez pristanaka koji se traže za tu vrstu oplodnje prema odredbama propisa koji uređuju medicinski pomognutu oplodnju, očinstvo se može osporavati uz odgovarajuću primjenu odredbi članaka 401., 402. i 403. ovoga Zakona.
- (5) Ako drugi muškarac osporava očinstvo muškarcu koji je upisan kao otac djeteta, tužba se može podnijeti u roku od šest mjeseci od dana saznanja da je do oplodnje došlo bez njegova

pristanka sukladno odredbama propisa koji uređuju medicinski pomognutu oplodnju, a najkasnije do sedme godine života djeteta.

II. PRAVA DJETETA I PRAVNI ODNOS RODITELJA I DJETETA

1. Prava i dužnosti djeteta te stjecanje poslovne sposobnosti

Osobna prava djeteta

Članak 84.

- (1) Dijete ima pravo na skrb za život i zdravlje.
- (2) Dijete ima pravo na sigurnost i odgoj u obitelji primjeren svojim tjelesnim, psihološkim i drugim razvojnim potrebama.
- (3) Dijete ima pravo živjeti sa svojim roditeljima, a ako roditelji žive razdvojeno, dijete ima pravo na roditeljsku skrb obaju roditelja.
- (4) Dijete ima pravo na ostvarivanje osobnih odnosa s roditeljima i drugim bliskim osobama s kojima ne stanuje, kao i pravo na informaciju o važnim okolnostima u vezi s roditeljima i drugim bliskim osobama, sukladno odredbama ovoga Zakona.
- (5) Dijete ima pravo na izbor obrazovanja i zanimanja i pravo na zapošljavanje u skladu sa svojim sposobnostima i svojom dobrobiti.

Pravo djeteta na poduzimanje pravnih radnji

Članak 85.

- (1) Dijete od navršenih petnaest godina života koje zarađuje može samostalno poduzimati pravne radnje, odnosno sklapati pravne poslove i preuzimati obveze u visini iznosa koji zarađuje te raspolagati svojom zaradom pod uvjetom da ne ugrožava svoje uzdržavanje.
- (2) Ako pravne radnje i pravni poslovi djeteta iz stavka 1. ovoga članka bitno utječu na njegova osobna i imovinska prava, za njihovo poduzimanje potrebno je odobrenje roditelja ili drugog zakonskoga zastupnika djeteta.

Pravo djeteta na izražavanje mišljenja i pokretanje postupaka

Članak 86.

- (1) Roditelji i druge osobe koje skrbe o djetetu dužni su poštovati mišljenje djeteta u skladu s njegovom dobi i zrelošću.
- (2) U svim postupcima u kojima se odlučuje o nekom djetetovu pravu ili interesu dijete ima pravo na prikladan način saznati važne okolnosti slučaja, dobiti savjet i izraziti svoje mišljenje te biti obaviješteno o mogućim posljedicama poštivanja njegova mišljenja. Mišljenje djeteta se uzima u obzir u skladu s njegovom dobi i zrelošću.

(2) Ako roditelji žive zajedno s djetetom, smatra se da je jedan roditelj dao svoj pristanak drugomu roditelju da može zastupati dijete bez njegove izričite suglasnosti, osim kad se traži izričita pisana suglasnost drugoga roditelja sukladno odredbama članka 100. i 101. ovoga Zakona.

(3) Jedan roditelj samostalno zastupa dijete u onim područjima roditeljske skrbi u kojima je drugi roditelj prema odredbama ovoga Zakona ili na temelju odluke suda u tome ograničen.

(4) U žurnim slučajevima, kad prijeti opasnost za dijete, svaki od roditelja ima pravo poduzeti nužne pravne radnje u skladu s dobrobiti djeteta i o tome odmah obavijestiti drugoga roditelja.

(5) Roditelji ne zastupaju dijete prigodom poduzimanja pravnih radnji, odnosno sklapanja pravnih poslova prema članku 85. ovoga Zakona.

(6) Roditelji ne zastupaju dijete u slučajevima u kojima se djetetu imenuje posebni skrbnik po službenoj dužnosti.

Zastupanje u vezi s bitnim osobnim pravima djeteta

Članak 100.

(1) Bitna osobna prava djeteta odnose se na:

1. promjenu djetetova imena,
2. promjenu mjesta stanovanja djeteta,
3. izbor ili promjenu vjerske pripadnosti,
4. davanje izjave (priznanja i pristanci) u vezi s priznavanjem očinstva djeteta koje nije rođeno u braku.

(2) Zastupanje u vezi s djetetovim pravima iz stavka 1. ovoga članka valjano je ako roditelj koji zastupa dijete u tim stvarima ima pisanu suglasnost drugog roditelja koji također ima pravo zastupati dijete.

(3) Suglasnost iz stavka 2. ovoga članka u vezi s promjenom mjesta stanovanja djeteta nije potrebna ako preseljenje bitno ne utječe na ostvarivanje postojećih osobnih odnosa s drugim roditeljem pod uvjetom da je roditelj pribavio suglasnost centra za socijalnu skrb.

(4) Ako roditelj, koji zastupa dijete u stvarima iz stavka 1. ovoga članka, ne može pribaviti suglasnost drugog roditelja sud će u izvanparničnom postupku odlučiti koji će od roditelja u toj stvari zastupati dijete.

Zastupanje djeteta u vezi s vrjednijom imovinom i imovinskim pravima

Članak 101.

(1) Zastupanje djeteta u vezi s njegovom vrjednijom imovinom odnosno imovinskim pravima valjano je ako roditelj koji zastupa dijete dobije:

1. pisanu suglasnost drugoga roditelja koji ostvaruje roditeljsku skrb i

2. odobrenje suda u izvanparničnom postupku.

- (2) Zastupanjem iz stavka 1. ovoga članka smatraju se zastupanja prigodom otuđenja i opterećenja nekretnina, pokretnina koje se upisuju u javne upisnike ili pokretnina veće vrijednosti, raspolaganja dionicama i poslovnim udjelima, raspolaganja nasljedstvom, prihvaćanja darova s teretom ili odbijanje ponuđenih darova te raspolaganja drugim vrjednijim imovinskim pravima, ovisno o okolnostima pojedinoga slučaja.
- (3) Za sklapanje ugovora među djetetom i fizičkim ili pravnim osobama kojima je predmet raspolaganje budućim imovinskim pravima djeteta u vezi s njegovim sportskim, umjetničkim ili sličnim aktivnostima, za dijete mlađe od četrnaest godina potrebna je suglasnost obaju roditelja koji imaju pravo zastupati dijete. Za dijete koje je navršilo četrnaest godina oba roditelja koji imaju pravo zastupati dijete moraju dati odobrenje sukladno članku 85. stavku 2. ovoga Zakona.
- (4) Za sklapanje ugovora iz stavka 3. ovoga članka potrebno je i prethodno odobrenje suda radi posebne zaštite djetetovih imovinskih prava i interesa.
- (5) Ugovorene obveze iz stavka 3. ovoga članka mogu trajati najdulje do punoljetnosti djeteta.

3. Ostvarivanje roditeljske skrbi

Osobe koje ostvaruju roditeljsku skrb o djetetu

Članak 102.

- (1) Osobe koje imaju pravo ostvarivati roditeljsku skrb o djetetu odnosno sadržaje roditeljske skrbi su:
1. roditelji djeteta
 2. druge fizičke ili pravne osobe zajedno s roditeljima ili umjesto roditelja na temelju odluke suda i
 3. druge osobe kojima su roditelji privremeno povjerali ostvarivanje roditeljske skrbi nad djetetom sukladno odredbama ovoga Zakona.
- (2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka koje imaju pravo ostvarivati roditeljsku skrb o djetetu dužne su ju ostvarivati u skladu s odredbama ovoga Zakona kojima se uređuje roditeljska skrb i ostvarivanje roditeljske skrbi.

Privremeno povjeravanje skrbi o djetetu drugim osobama

Članak 103.

- (1) Oba roditelja suglasno ili roditelj koji sam ostvaruje skrb o djetetu mogu ostvarivanje roditeljske skrbi o djetetu djelomice ili u cijelosti privremeno povjeriti osobi koja ispunjava pretpostavke koje su odredbama ovoga Zakona propisane za skrbnika.
- (2) Ako se roditeljska skrb o djetetu povjerava na vrijeme dulje od trideset dana, izjava roditelja mora biti ovjerena od strane javnog bilježnika.

roditeljima, te u skladu s rezultatima izvješća predložiti sudu ukidanje mjere i povratak djeteta u obitelj ili produljenje mjere za iduću godinu dana.

(2) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka centar za socijalnu skrb dostavlja roditeljima, odnosno drugim osobama koje imaju pravo ostvarivati skrb o djetetu, posebnom skrbniku djeteta i državnom odvjetniku za mladež ako je postupak bio pokrenut na njegov prijedlog.

(3) Roditelji i druge osobe koje imaju pravo ostvarivati skrb o djetetu, kao i posebni skrbnik djeteta te državni odvjetnik za mladež ako je postupak bio pokrenut na njegov prijedlog imaju pravo podnijeti prigovor na izvješće iz stavka 2. ovoga članka sudu putem centra za socijalnu skrb.

(4) O prigovorima na izvješće iz stavka 3. ovoga članka odlučuje sud u postupcima iz stavka 1. ovoga članka.

(5) Centar za socijalnu skrb je dužan s obzirom na okolnosti slučaja pokrenuti postupak radi uzdržavanja djeteta.

e) Lišenje prava na roditeljsku skrb

Opća pretpostavka za određivanje mjere

Članak 170.

Sud će roditelja lišiti prava na roditeljsku skrb u izvanparničnom postupku kad utvrdi da roditelj zloupotrebljava ili grubo krši roditeljsku odgovornost, dužnost i prava.

Posebne pretpostavke za određivanje mjere

Članak 171.

Osim u slučaju iz članka 170. ovoga Zakona, sud u izvanparničnom postupku roditelja može lišiti prava na roditeljsku skrb:

1. ako je napustio dijete,
2. ako je dijete izloženo nasilju među odraslim članovima obitelji,
3. na temelju izvješća centra za socijalnu skrb da roditelj ne poštuje mjere, odluke i upute koje je radi zaštite prava i dobrobiti djeteta prethodno donio centar za socijalnu skrb ili sud,
4. na temelju izvješća i procjene centra za socijalnu skrb da bi povratak djeteta u obitelj nakon provedene mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta predstavljao ozbiljnu opasnost za djetetov život, zdravlje i razvoj, i
5. ako su mentalne sposobnosti roditelja u tolikoj mjeri ograničene da nije trajno u stanju ostvarivati niti jedan sadržaj roditeljske skrbi, pri čemu je ugrožena dobrobit djeteta.

Podnošenje prijedloga i prilozi

Članak 172.

- (1) Odluku o lišenju prava na roditeljsku skrb sud donosi na prijedlog centra za socijalnu skrb, djeteta koje je navršilo četrnaest godina, roditelja ili druge osobe koja se skrbi o djetetu.
- (2) Centar za socijalnu skrb je uz prijedlog za lišenje prava na roditeljsku skrb dužan sudu dostaviti izvješća i procjene na kojima temelji svoj zahtjev.

Odluka o mirovanju roditeljske skrbi

Članak 173.

U postupku odlučivanja o lišenju prava na roditeljsku skrb sud može ovisno o okolnostima slučaja donijeti odluku o mirovanju roditeljske skrbi odgovarajućom primjenom odredbi članka 115. ovoga Zakona.

Odlučivanje o mjeri

Članak 174.

- (1) Sud će odlukom o lišenju prava na roditeljsku skrb odlučiti i o ostvarivanju osobnih odnosa s djetetom ako je to u iznimnim okolnostima potrebno.
- (2) Odlukom o lišenju prava na roditeljsku skrb sud će odlučiti i o uzdržavanju djeteta.

Pravni učinci izricanja mjere

Članak 175.

- (1) Roditelj koji je lišen prava na roditeljsku skrb gubi sva prava iz roditeljske skrbi. Sud može u iznimnom okolnostima dopustiti ostvarivanje osobnih odnosa s djetetom roditelju koji je lišen prava na roditeljsku skrb.
- (2) Roditelj koji je lišen prava na roditeljsku skrb ima dužnost plaćati uzdržavanje za dijete, prema odluci suda.
- (3) Pravo na ostvarivanje osobnih odnosa iz stavka 1. i dužnost uzdržavanja iz stavaka 2. ovoga članka prestaje posvojenjem.

Vraćanje prava na roditeljsku skrb

Članak 176.

- (1) Pravo na roditeljsku skrb može rješenjem suda biti vraćeno ako prestanu razlozi zbog kojih je roditelj bio lišen prava na roditeljsku skrb, osim ako dijete prije toga bude posvojeno.
- (2) Prijedlog za vraćanje roditeljske skrbi mogu podnijeti centar za socijalnu skrb, dijete koje je navršilo četrnaest godina, roditelj koji je lišen prava na roditeljsku skrb ili druge osobe koje se skrbe o djetetu.

2. Pretpostavke za posvojenje na strani posvojitelja

Dob posvojitelja

Članak 184.

(1) Posvojitelj može biti osoba u dobi od najmanje dvadeset i jedne godine, a starija od posvojenika najmanje osamnaest godina.

(2) Ako postoje osobito opravdani razlozi, posvojitelj može biti i osoba mlađa od dvadeset i jedne godine, a starija od posvojenika najmanje osamnaest godina.

Status posvojitelja

Članak 185.

Dijete mogu posvojiti bračni drugovi zajednički, jedan bračni drug ako je drugi bračni drug roditelj ili posvojitelj djeteta, jedan bračni drug uz pristanak drugoga bračnog druga, te osoba koja nije u braku.

Državljanstvo posvojitelja

Članak 186.

(1) Posvojiti dijete može hrvatski državljanin.

(2) Iznimno, posvojitelj može biti i strani državljanin ako je to u najboljem interesu djeteta.

(3) Ako su posvojitelj ili dijete strani državljanin, posvojenje se može zasnovati samo uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi.

Zabrane za posvojenje na strani posvojitelja

Članak 187.

Posvojiti ne može osoba:

1. koja je lišena prava na roditeljsku skrb,
2. koja je lišena poslovne sposobnosti,
3. čije dosadašnje ponašanje i osobine upućuju na to da nije poželjno povjeriti joj roditeljsku skrb o djetetu.

3. Pristanci za posvojenje i postupak davanja pristanka

Pristanak djetetovih roditelja

Članak 188.

(1) Za posvojenje je potreban pristanak djetetovih roditelja.

(2) Kad pristanak na posvojenje daju maloljetni roditelj ili roditelj lišen poslovne sposobnosti, neovisno o dijelu u kojemu je lišen poslovne sposobnosti, oni moraju biti u

(3) Posvojenjem prestaje pravo nasljeđivanja posvojenika prema njegovim roditeljima i drugim krvnim srođnicima, osim prema roditelju koji je u braku s posvojiteljem te prema krvnim srođnicima i srođnicima po posvojenju toga roditelja.

III. PROCJENA PODOBNOSTI I PRIKLADNOSTI ZA POSVOJENJE I POSTUPAK ZASNIVANJA POSVOJENJA

1. Opće odredbe

Stvarna nadležnost

Članak 200.

Procjenu podobnosti i prikladnosti za posvojenje i postupak zasnivanja posvojenja provodi centar za socijalnu skrb.

Mjesna nadležnost

Članak 201.

(1) Za procjenu podobnosti i prikladnosti za posvojenje nadležan je centar za socijalnu skrb mjesta prebivališta, odnosno boravišta osoba koje imaju namjeru posvojiti.

(2) Postupak zasnivanja posvojenja po službenoj dužnosti provodi centar za socijalnu skrb mjesta prebivališta, odnosno boravišta djeteta.

Tajnost postupka i zaštita osobnih podataka

Članak 202.

U postupku zasnivanja posvojenja javnost je isključena, a svi sudionici postupka su dužni poštovati pravo na zaštitu osobnih podataka.

2. Postupak procjene podobnosti i prikladnosti za posvojenje

Pokretanje postupka

Članak 203.

Prije pokretanja postupka za zasnivanje posvojenja bračni drugovi ili osoba koja želi posvojiti, podnijet će centru za socijalnu skrb svojega prebivališta pisanu prijavu namjere posvojenja i zahtjev za izdavanje mišljenja o podobnosti i prikladnosti za posvojenje.

Stručno mišljenje o podobnosti i prikladnosti za posvojenje

Članak 204.

(1) Centar za socijalnu skrb će na temelju prijave namjere posvojenja i zahtjeva za ocjenu podobnosti i prikladnosti za posvojenje utvrditi ispunjavaju li bračni drugovi ili osoba koja želi posvojiti zakonske pretpostavke iz članka 184. do 187. ovoga Zakona te procijeniti njihovu podobnost i prikladnost za posvojenje.

(2) Ako osobe koje su podnijele zahtjev za procjenu podobnosti i prikladnosti za posvojenje zadovoljavaju zakonske pretpostavke za posvojenje iz stavka 1. ovoga članka, centar za socijalnu skrb ih upućuje na obvezu sudjelovanja u programu stručne pripreme za posvojenje.

(3) Ako je provedena stručna priprema za posvojenje iz stavka 2. ovoga članka i nakon provedene stručne procjene osoba koje žele posvojiti centar za socijalnu skrb će dati mišljenje o podobnosti i prikladnosti za posvojenje u roku od šest mjeseci od zaprimanja pisane prijave i zahtjeva.

(4) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom će propisati elemente koji se odnose na podobnost i prikladnost za posvojenje, sadržaj stručnoga mišljenja o podobnosti i prikladnosti za posvojenje, metode utvrđivanja podobnosti i prikladnosti, sadržaj izvješća o djetetu, vođenje registra o potencijalnim posvojiteljima te način vođenja registra o posvojiteljima.

Stručna priprema potencijalnih posvojitelja

Članak 205.

(1) Osobe koje prema mišljenju centra za socijalnu skrb ispunjavaju zakonske uvjete za posvojenje dužne su sudjelovati u programu stručne pripreme za posvojenje.

(2) Poslove stručne pripreme za posvojenje obavljaju stručni radnici centra za socijalnu skrb ili druge ustanove socijalne skrbi nadležne prema mjestu prebivališta odnosno boravišta potencijalnih posvojitelja i organizacije civilnog društva ovlaštene za provođenje programa stručne pripreme za posvojitelje.

(3) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom će propisati uvjete koje moraju ispunjavati organizacije civilnog društva za provođenje programa stručne pripreme za posvojitelje, obvezan sadržaj i način provedbe programa stručne pripreme potencijalnih posvojitelja, te uvjete stručne osposobljenosti radnika kao i način vođenja dokumentacije u vezi s provedbom stručne pripreme potencijalnih posvojitelja.

Pravo djeteta na informaciju o posvojenju

Članak 206.

Centar za socijalnu skrb upoznat će potencijalne posvojitelje s pravom djeteta da od posvojitelja dozna da je posvojeno, te će im se savjetovati da djetetu najkasnije do sedme godine kažu da je posvojeno, a ako je starije dobi, odmah nakon zasnivanja posvojenja.

Status potencijalnoga posvojitelja

Članak 207.

Centar za socijalnu skrb na temelju pozitivnoga mišljenja o podobnosti i prikladnosti za posvojenje potencijalne posvojitelje upisuje u registar potencijalnih posvojitelja.

Rješenje o stavljanju pod skrbništvo i imenovanje skrbnika djetetu

Članak 225.

- (1) Centar za socijalnu skrb donosi rješenje o stavljanju djeteta pod skrbništvo i imenuje mu skrbnika.
- (2) Centar za socijalnu skrb dužan je pribaviti mišljenje djeteta koje je sposobno shvatiti značenje skrbništva o osobi skrbnika, te uzeti u obzir želje maloljetnog štíćenika o izboru osobe skrbnika, osim ako su u suprotnosti s njegovom dobrobiti.
- (3) Centar za socijalnu skrb dužan je poštovati prije izraženu želju roditelja o izboru osobe skrbnika koju je roditelj sastavio u obliku javnobilježničke isprave (anticipiranu naredbu), ako su ispunjene pretpostavke za imenovanje skrbnika djetetu propisane ovim Zakonom, te ako to nije u suprotnosti s dobrobiti djeteta.
- (4) Dijete se rješenjem centra za socijalnu skrb povjerava na svakodnevnu skrb skrbniku, drugoj osobi, udomiteljskoj obitelji, domu za djecu ili pravnoj osobi koja obavlja djelatnost socijalne skrbi.

Dostava rješenja

Članak 226.

Rješenje o imenovanju skrbnika dostavlja se:

1. djetetu koji je navršio četrnaest godina,
2. djetetu koje je mlađe od četrnaest godina ako je sposobno shvatiti značenje odluke i ako je to u skladu s njegovom dobrobiti,
3. roditeljima djeteta, osobi koja se imenuje skrbnikom i osobi koju je roditelj imenovao da u slučaju njegove smrti skrbi o djetetu,
4. nadležnom matičaru i zemljišno knjižnom odjelu suda na čijem se području nalazi štíćenikova imovina.

Dužnosti djetetova skrbnika

Članak 227.

Skrbnik djeteta dužan je savjesno se brinuti o osobnim i imovinskim pravima i obvezama djeteta, a osobito o njegovu zdravlju, odgoju i obrazovanju.

Odluke skrbnika za koje je potrebno prethodno odobrenje centra za socijalnu skrb

Članak 228.

Skrbnik može samo s prethodnim odobrenjem centra za socijalnu skrb:

1. odlučiti o izboru i promjeni škole i zanimanja, prekidu školovanja ili o zapošljavanju djeteta,

(2) U provođenju skrbničke zaštite potrebno je težiti što je moguće manjim ograničenjima prava osobe pod skrbništvom.

(3) U postupanju s osobom pod skrbništvom koja je lišene poslovne sposobnosti, moraju se uzeti u obzir osobnost te sadašnji ili ranije izraženi stavovi osobe, kao i zaštita njezina dostojanstva i dobrobiti.

(4) Potrebno je poticati samostalno donošenje odluka od strane osobe lišene poslovne sposobnosti te joj pružati podršku u donošenju odluka kao i sudjelovanju u životu zajednice.

(5) Skrbnik je dužan prihvatiti želje i osobne stavove štićenika osim ako je to u suprotnosti s njegovom dobrobiti.

Pretpostavke, opseg, postupak i sadržaj lišenja poslovne sposobnosti

Članak 234.

(1) Sud će u izvanparničnom postupku punoljetnu osobu koja zbog duševnih smetnji ili drugih razloga nije sposobna brinuti se o nekom od svojih prava, potreba ili interesa, ili koja ugrožava prava i interese drugih osoba o kojima je dužna skrbiti, u tom dijelu lišiti poslovne sposobnosti.

(2) Osoba ne može biti potpuno lišena poslovne sposobnosti.

(3) Prije donošenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka sud će pribaviti stručno mišljenje doktora medicine vještaka odgovarajuće struke o zdravstvenom stanju osobe za koju je pokrenut postupak lišenja poslovne sposobnosti i o utjecaju toga stanja na njezine sposobnosti zaštite svojega pojedinoga prava ili skupine prava, ili na ugrožavanje prava i interesa drugih osoba.

(4) Rješenjem o lišenju poslovne sposobnosti sud mora odrediti radnje i poslove koje osoba nije sposobna samostalno poduzeti vezano uz osobna stanja i odluke o imovini.

(5) Radnje i poslovi koje osoba nije sposobna samostalno poduzeti i koji se odnose na osobna stanja su davanje izjava ili poduzimanje radnji koje se odnose na osobna stanja, promjenu osobnog imena, sklapanje braka, odluke o zdravlju, mjestu prebivališta odnosno boravišta, zapošljavanju i drugo, osim ako je to ovim Zakonom drugačije određeno.

(6) Radnje i poslovi koje osoba nije sposobna samostalno poduzeti i koji se odnose na imovinu su raspolaganje imovinom, plaćom ili drugim stalnim novčanim primanjima, preciziranje iznosa primanja, odnosno imovine s kojima štićenik ne može sam raspolagati i drugo osim ako je to ovim Zakonom drugačije određeno.

(7) Ako je osoba koja je roditelj djeteta lišena poslovne sposobnosti, u dijelu u kojem nije u stanju ostvarivati roditeljsku skrb nastupa mirovanje ostvarivanja roditeljske skrbi sukladno članku 114. ovoga Zakona.

(8) Za poslove koji nisu određeni u odluci iz stavka 4. ovoga članka, osoba lišena poslovne sposobnosti ima poslovnu sposobnost te ih može samostalno poduzimati.

Sporazum o uzdržavanju

Članak 302.

- (1) Bračni drugovi mogu sklopiti sporazum o uzdržavanju u slučaju razvoda braka.
- (2) Sporazumom iz stavka 1. ovoga članka bračni drugovi se mogu sporazumjeti o visini uzdržavanja, načinu ispunjavanja obveze te trajanju i prestanku obveze plaćanja uzdržavanja.
- (3) Sporazum o uzdržavanju mora biti u pisanom obliku i mora biti odobren u izvanparničnom postupku.

IV. UZDRŽAVANJE IZVANBRAČNOG DRUGA I MAJKE IZVANBRAČNOG DJETETA

Podnošenje zahtjeva za uzdržavanje

Članak 303.

- (1) Ako je prestala izvanbračna zajednica žene i muškarca koja je ispunjavala pretpostavke iz članka 11. stavka 1. ovoga Zakona, izvanbračni drug koji ispunjava pretpostavke za uzdržavanje bračnog druga iz članka 295. ovoga Zakona ima pravo na uzdržavanje od drugog izvanbračnog druga.
- (2) Tužba za uzdržavanje može se podnijeti u roku od šest mjeseci od prestanka izvanbračne zajednice.

Način, trajanje, prestanak i odbijanje zahtjeva za uzdržavanje

Članak 304.

Odredbe o načinu, trajanju i prestanku uzdržavanja bračnih drugova kao i odbijanju zahtjeva za uzdržavanje bračnog druga zbog očite nepravde na odgovarajući način se primjenjuju i na uzdržavanje izvanbračnih drugova.

Uzdržavanje majke izvanbračnog djeteta

Članak 305.

- (1) Otac izvanbračnog djeteta dužan je uzdržavati djetetovu majku godinu dana od rođenja djeteta ako se ona skrbi o djetetu, a nema dovoljno sredstava za život.
- (2) Otac izvanbračnog djeteta dužan je isplatiti naknadu za uskraćeno uzdržavanje iz stavka 1. ovoga članka i za vrijeme do podnošenja tužbe.
- (3) Tražbina majke izvanbračnog djeteta iz stavka 2. ovoga članka prema ocu djeteta zastarijeva za vrijeme od jedne godine od dana nastanka obveze.

Okončanje postupka u slučaju nepostizanja sporazuma

Članak 337.

- (1) Ako se stranke ne sporazume o planu o zajedničkoj roditeljskoj skrbi odnosno o drugom spornom obiteljskom odnosu, obiteljski medijator će u izvješću o obustavljanju postupka obiteljske medijacije navesti jesu li obje stranke aktivno sudjelovale.
- (2) Izvješće o obustavi obiteljske medijacije uručuje se sudionicima.
- (3) Obiteljski medijator će sudu koji je zastao s postupkom radi provođenja obiteljske medijacije dostaviti izvješće o obustavi obiteljske medijacije.

Obiteljska medijacija za vrijeme trajanja sudskog postupka

Članak 338.

- (1) U slučaju da stranke tijekom sudskog postupka sporazumno predlože rješavanje spora u postupku obiteljske medijacije, sud će zastati s postupkom i odrediti im rok od tri mjeseca u kojem stranke mogu pokušati riješiti spor u postupku obiteljske medijacije.
- (2) U slučaju da tijekom sudskog postupka sud procijeni da ima izgleda za sporazumno rješavanje spornih obiteljskih odnosa, on može predložiti strankama postupak obiteljske medijacije. Ako stranke pristanu na postupak obiteljske medijacije, sud će zastati s postupkom te odrediti rok od tri mjeseca u kojem stranke mogu pokušati spor riješiti u postupku obiteljske medijacije.
- (3) Ako stranke u roku od tri mjeseca koji je sud odredio za provođenje obiteljske medijacije nisu uspjele spor riješiti u postupku obiteljske medijacije ili ako to stranke predlože nastavak sudskog postupka prije isteka toga roka, sud će nastaviti s postupkom.
- (4) Prije odlučivanja o zastoju postupka sud je dužan procijeniti je li zastoj prikladan s obzirom na potrebu žurnog postupanja u predmetima u kojima se odlučuje o pravima i interesima djeteta.

Sudjelovanje i zaštita djeteta u obiteljskoj medijaciji

Članak 339.

- (1) Obiteljski medijator u postupku obiteljske medijacije dužan je informirati sudionike da vode računa o dobrobiti djeteta.
- (2) Obiteljski medijator može u postupku obiteljske medijacije omogućiti djetetu izražavanje mišljenja uz pristanak obaju roditelja.
- (3) Ako obiteljski medijator u postupku obiteljske medijacije posumnja da je ugrožena dobrobit djeteta, o tome će obavijestiti centar za socijalnu skrb.

Pravilnik o obiteljskoj medijaciji

Članak 344.

Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi pravilnikom će propisati sadržaj i način vođenja registra, uvjete stručne osposobljenosti obiteljskih medijatora, te prostorne uvjete i način provođenja obiteljske medijacije u sustavu socijalne skrbi.

Osmi dio

POSTUPAK PRED SUDOM

I. OPĆE ODREDBE

Područje primjene

Članak 345.

(1) Odredbama ovoga dijela Zakona određuju se pravila prema kojima sudovi postupaju kad u posebnim parničnim postupcima, izvanparničnim postupcima i posebnim postupcima ovrhe i osiguranja odlučuju o obiteljskim i statusnim stvarima koje se uređuju ovim Zakonom.

(2) Obiteljske stvari su bračne stvari, stvari u kojima se utvrđuje ili osporava majčinstvo ili očinstvo, stvari u kojima se odlučuje o roditeljskoj skrbi, mjere za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, uzdržavanje i druge obiteljske stvari.

(3) Statusne stvari su bračne stvari, stvari u kojima se utvrđuje ili osporava majčinstvo ili očinstvo te stvari lišenja i vraćanja poslovne sposobnosti.

Supsidijarna primjena drugih propisa

Članak 346.

U postupcima iz ovoga dijela Zakona primjenjivat će se na odgovarajući način odredbe Zakona o parničnom postupku i Ovršnoga zakona, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

1. Načela postupka

Načelo žurnosti

Članak 347.

(1) Postupci u kojima se odlučuje o osobnim pravima djeteta osobito su žurni.

(2) U postupcima iz stavka 1. ovoga članka prvo ročište mora se održati u roku od petnaest dana od dana pokretanja postupka, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(3) Ako se odluka u postupku iz stavka 1. ovoga članka donosi bez održavanja ročišta, mora se donijeti i otpremiti u roku od petnaest dana od dana pokretanja postupka, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(4) Odluka u postupcima o privremenim mjerama i ovrsi radi ostvarivanja roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom kao i radi predaje djeteta mora se donijeti i otpremiti u roku od trideset dana od dana pokretanja postupka.

(5) Prekoračenje roka u postupcima iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka dopušteno je samo zbog bitnih razloga. O prekoračenju roka iz stavka 4. ovoga članka, sudac je dužan izvijestiti predsjednika suda.

(6) U postupcima iz stavaka 2., 3. i 4. ovoga članka drugostupanjski sud mora donijeti i otpremiti odluku u roku od trideset dana od dana primitka žalbe, osim ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

Načelo socijalnosti

Članak 348.

(1) Sud je dužan tijekom postupka osobito paziti da se zaštite prava i interesi djece, osoba s invaliditetom odnosno osoba koje se iz drugih razloga nisu sposobne same brinuti o sebi i o svojim pravima i interesima.

(2) Ako sud tijekom postupka posumnja da stranka nije sposobna sama se brinuti o svojim pravima i interesima i da bi je zbog toga trebalo lišiti poslovne sposobnosti i imenovati joj skrbnika, izvijestit će o tome centar za socijalnu skrb radi pokretanja postupka.

(3) Sud će prekinuti postupak dok se ne provede postupak lišenja poslovne sposobnosti i imenuje skrbnik odnosno dok ga centar za socijalnu skrb ne obavijesti o obustavi postupka. Za vrijeme prekida postupka mogu se poduzimati samo radnje za koje postoji opasnost od odgode, osobito one radnje kojima treba zaštititi ili osigurati prava stranke koja nije sposobna sama se brinuti o svojim pravima i interesima.

(4) Sud može u slučaju iz stavka 1. ovoga članka na zahtjev protivne stranke ili po službenoj dužnosti imenovati posebnog skrbnika svakoj stranci u postupku.

(5) Ako sud stranci iz stavka 1. ovoga članka imenuje posebnog skrbnika, neće prekinuti postupak sukladno stavku 3. ovoga članka, a ako ga naknadno imenuje, nastaviti će postupak koji je bio prekinut sukladno stavku 3. ovoga članka.

Načelo dispozicije i oficijelnosti

Članak 349.

(1) U statusnim stvarima, stvarima u kojima se odlučuje o roditeljskoj skrbi, osobnim odnosima i mjerama za zaštitu prava i dobrobiti djeteta, stranke se u postupku pred sudom ne mogu odreći svojega zahtjeva, priznati zahtjev protivne stranke niti se nagoditi.

(2) U postupku iz stavka 1. ovoga članka sud ne može donijeti presudu na temelju priznanja, presudu na temelju odricanja, presudu zbog ogluhe niti presudu zbog izostanka.

4. Sudjelovanje djeteta, roditelja i drugih osoba u postupku

Položaj djeteta u postupku

Članak 358.

Dijete je stranka u svim postupcima pred sudom u kojima se odlučuje o njegovim pravima i interesima.

Postupovna sposobnost djeteta

Članak 359.

(1) U stvarima u kojima se odlučuje o osobnim pravima i interesima djeteta sud će na zahtjev djeteta rješenjem dopustiti djetetu koje je navršilo četrnaest godina da iznosi činjenice, predlaže dokaze, podnosi pravne lijekove i poduzima druge radnje u postupku ako je sposobno shvatiti značenje i pravne posljedice tih radnji.

(2) Prije donošenja rješenja iz stavka 1. ovoga članka sud je dužan zatražiti mišljenje i prijedlog centra za socijalnu skrb.

(3) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka kojim se djetetu priznaje postupovna sposobnost poduzimanja pojedinih radnji u postupku nije dopuštena posebna žalba.

(4) Uz dijete iz stavka 1. ovoga članka, zakonski zastupnik djeteta ovlašten je i dalje poduzimati radnje u postupku.

(5) U slučaju suprotnosti radnje djeteta iz stavka 1. ovoga članka i zakonskog zastupnika djeteta sud će, uzimajući u obzir sve okolnosti, osobito dobrobit djeteta, prema svojem uvjerenju procijeniti hoće li uzeti u obzir radnju djeteta ili zakonskoga zastupnika djeteta.

Izražavanje mišljenja djeteta

Članak 360.

(1) U postupcima u kojima se odlučuje o osobnim pravima i interesima djeteta u kojima postoji spor među strankama sud će omogućiti djetetu koje je navršilo četrnaest godina da izrazi svoje mišljenje osim ako se dijete tome protivi. Mišljenje djeteta utvrđuje se i u postupcima u kojima se odlučuje o imovinskim interesima djeteta. Sud će omogućiti djetetu da izrazi mišljenje na prikladnom mjestu u nazočnosti stručne osobe, ako procijeni da je to s obzirom na okolnosti slučaja potrebno.

(2) Ako je dijete mlađe od četrnaest godina, sud će omogućiti djetetu da izrazi mišljenje ako su za donošenje odluke od osobite važnosti utvrđivanje privrženosti djeteta roditelju ili drugoj osobi, okolnosti u kojima dijete živi, ili zbog drugih osobito važnih razloga. Sud će omogućiti djetetu da izrazi mišljenje, uz pomoć posebnoga skrbnika ili druge stručne osobe.

(3) Sud koji vodi postupak nije dužan utvrđivati mišljenje djeteta kad za to postoje posebno opravdani razlozi koji se u odluci moraju obrazložiti.

a) Postupak radi utvrđivanja očinstva

Tužba djeteta

Članak 383.

- (1) Tužbu radi utvrđivanja očinstva dijete može podnijeti do navršene dvadeset i pete godine života.
- (2) Ako je dijete maloljetno, tužbu u njegovo ime može podnijeti njegov zakonski zastupnik.
- (3) Ako je dijete punoljetno i lišeno poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na strogo osobna stanja, tužbu u njegovo ime može podnijeti skrbnik.
- (4) Ako je dijete maloljetno, tužbu u njegovo ime prema članku 68. stavku 2. ovoga Zakona može podnijeti i centar za socijalnu skrb.
- (5) Uz centar za socijalnu skrb, majka djeteta ovlaštena je poduzimati radnje u postupku.
- (6) U slučaju suprotnosti radnji centra za socijalnu skrb i majke djeteta sud će, uzimajući u obzir sve okolnosti, osobito dobrobit djeteta, prema svojem uvjerenju procijeniti hoće li uzeti u obzir radnju centra za socijalnu skrb ili majke djeteta.

Tužba majke

Članak 384.

Tužbu radi utvrđivanja očinstva može podnijeti majka do navršene osamnaeste godine života djeteta.

Tužba muškarca koji sebe smatra ocem

Članak 385.

Tužbu radi utvrđivanja očinstva može podnijeti muškarac koji sebe smatra ocem djeteta u roku od godine dana od primitka obavijesti da nije pribavljen pristanak, odnosno odobrenje iz članaka 63. i 64. ovoga Zakona, a najkasnije do navršene osamnaeste godine života djeteta.

Tužba nakon smrti muškarca za kojega se tvrdi da je otac

Članak 386.

Ako osoba za koju se tvrdi da je otac djeteta nije živa, tužba radi utvrđivanja očinstva protiv njezinih nasljednika može se podnijeti u roku od godine dana od smrti osobe za koju se tvrdi da je otac djeteta ili u roku od šest mjeseci od pravomoćnosti rješenja o nasljeđivanju.

Djelovanje presude

Članak 398.

Pravomoćnom presudom o osporavanju majčinstva smatra se osporenim i očinstvo majčina muža, odnosno muškarca čije je očinstvo utvrđeno priznanjem.

Suparničarstvo, dokazi i pravni lijekovi

Članak 399.

Na suparničarstvo stranaka, dokaze i pravne lijekove u postupcima osporavanja majčinstva na odgovarajući način se primjenjuju odredbe članka 389., 390. i 392. ovoga Zakona.

c) Postupak radi osporavanja očinstva

Tužba djeteta

Članak 400.

- (1) Tužbu radi osporavanja očinstva djetete može podnijeti do navršene dvadeset i pete godine života.
- (2) Ako je djetete maloljetno, tužbu u njegovo ime podnosi posebni skrbnik kojega imenuje centar za socijalnu skrb.
- (3) Kad posebni skrbnik iz stavka 2. ovoga članka podnese tužbu prestaje ovlaštenje roditelja za zastupanje djeteta u postupcima iz stavka 1. ovoga članka.
- (4) Tužbu iz stavka 1. ovoga članka može podnijeti skrbnik za osobu lišenu poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na strogo osobna stanja.

Tužba majčina muža

Članak 401.

- (1) Tužbu radi osporavanja očinstva djeteta rođenoga za vrijeme trajanja braka ili tijekom tristo dana od prestanka braka može podnijeti majčin muž ako smatra da on nije biološki otac, i to u roku od šest mjeseci od dana saznanja za činjenicu koja dovodi u sumnju istinitost upisanoga očinstva, ali najkasnije do navršene sedme godine života djeteta.
- (2) Ako je majčin muž lišen poslovne sposobnosti u dijelu koji se odnosi na strogo osobna stanja, tužbu radi osporavanja očinstva može podnijeti njegov skrbnik.

Tužba muškarca koji je priznao očinstvo

Članak 402.

- (1) Muškarac koji je u maticu rođenih upisan kao otac djeteta na temelju priznanja očinstva, a poslije je saznao za činjenicu koja isključuje njegovo očinstvo, može tužbom osporavati svoje

2. spremnost svakoga od roditelja na poticanje ostvarivanja osobnih odnosa s drugim roditeljem.

(3) Spremnost na suradnju iz stavka 2. ovoga članka nije od važnosti u slučajevima obiteljskog nasilja.

Posebne dužnosti i odluka suda o ostvarivanju osobnih odnosa djeteta s roditeljem

Članak 417.

(1) U postupcima u kojima se odlučuje o ostvarivanju osobnih odnosa djeteta s roditeljem, sud je dužan:

1. upozoriti roditelje da je ostvarivanje osobnih odnosa djeteta s roditeljem od posebne važnosti za djetetovu dobrobit,
2. poticati roditelje na postizanje sporazuma i sudjelovanje u postupku obiteljske medijacije, i
3. ako izostane sporazum iz točke 2. ovoga stavka, voditi računa da mjesto na kojem će se ostvarivati osobni odnosi s djetetom bude neutralno i prikladno za dijete, uzimajući u obzir istodobno stvarne prostorne i vremenske mogućnosti roditelja koji ima pravo na ostvarivanje osobnih odnosa s djetetom.

(2) Odluka suda mora sadržati detaljne podatke o načinu, vremenu i mjestu preuzimanja, odnosno povratka djeteta, a po potrebi i troškovima ostvarivanja osobnih odnosa roditelja s djetetom.

(3) Sud će u obrazloženje odluke unijeti pisano upozorenje o pravnim posljedicama nepoštivanja obveze omogućavanja ostvarivanja osobnih odnosa s djetetom, i to:

1. mogućnošću izricanja novčane kazne u iznosu do trideset tisuća kuna,
2. mogućnošću izricanja zatvorske kazne od jednog dana do šest mjeseci, te
3. mogućnošću promjene odluke s kojim će roditeljem dijete stanovati.

Mjere kojima se osigurava provedba odluke o ostvarivanju osobnih odnosa djeteta s roditeljem

Članak 418.

(1) Sud može u postupku u kojem se odlučuje o ostvarivanju osobnih odnosa djeteta s roditeljem odrediti jednu ili više mjera kojima se osigurava provedba odluke ako se pretpostavlja da bi roditelj s kojom dijete stanuje odbijao postupati u skladu s odlukom o ostvarivanju osobnih odnosa s djetetom, i to:

1. odrediti osobu koja će pomagati pri provedbi odluke ili sporazuma o ostvarivanju osobnih odnosa s djetetom,
2. odrediti obvezu polaganja jamstva u novcu od strane roditelja s kojim dijete stanuje.

(2) Kad određuje mjere iz stavka 1. ovoga članka sud posebno vodi računa o prijašnjem ponašanju roditelja s kojim dijete stanuje.

Pravni lijekovi**Članak 422.**

Protiv drugostupanjske odluke o tome s kojim će roditeljem dijete stanovati, o roditeljskoj skrbi, o ostvarivanju osobnih odnosa i o uzdržavanju djeteta dopuštena je revizija iz članka 382. stavka 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, br. 26/91, 53/91, 91/92, 112/99, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 84/2008, 96/2008, 123/2008, 57/2011, 148/2011, 25/2013 i 43/2013).

4. Postupak u sporovima radi uzdržavanja**Primjena pravila postupka u sporovima male vrijednosti****Članak 423.**

U sporovima radi uzdržavanja neće se primjenjivati odredbe Zakona o parničnom postupku koje se odnose na postupak u sporovima male vrijednosti.

Stranke i zastupanje djeteta**Članak 424.**

(1) Stranke u postupku radi uzdržavanja djeteta su dijete i osoba koja ga je prema ovom Zakonu dužna uzdržavati.

(2) Dijete iz stavka 1. ovoga članka zastupa roditelj s kojim dijete stanuje. Ako roditelj s kojim dijete stanuje pristane, u postupku radi uzdržavanja dijete zastupa centar za socijalnu skrb.

(3) Uz centar za socijalnu skrb, roditelj s kojim dijete stanuje ovlašten je i dalje poduzimati radnje u postupku radi uzdržavanja. U slučaju suprotnosti radnji centra za socijalnu skrb i roditelja s kojim dijete stanuje sud će, uzimajući u obzir sve okolnosti, osobito dobrobit djeteta, prema svojem uvjerenju procijeniti hoće li uzeti u obzir radnju centra za socijalnu skrb ili roditelja djeteta.

(4) Centar za socijalnu skrb dužan je u ime djeteta pokrenuti i voditi postupak radi uzdržavanja, odnosno radi povećanja uzdržavanja ako roditelj s kojim dijete stanuje to pravo ne ostvaruje iz neopravdanih razloga dulje od tri mjeseca od dana kad je dijete steklo to pravo.

(5) Centar za socijalnu skrb zastupa dijete u postupku radi uzdržavanja ako se o djetetu skrbi druga fizička ili pravna osoba.

(6) U postupcima iz stavaka 4. i 5. ovoga članka roditelj nije ovlašten uz centar za socijalnu skrb poduzimati radnje u postupku u ime djeteta. Kad centar za socijalnu skrb podnese tužbu u ime djeteta, prestaju ovlaštenja roditelja za zastupanje djeteta u postupcima radi uzdržavanja.

(3) Osoba koja ima pravni interes da određena pravna stvar bude u izvanparničnom postupku riješena na određeni način može kao stranka pokrenuti taj postupak ili u njemu inače sudjelovati kao stranka samo ako je to zakonom izrijekom predviđeno.

(4) Neka osoba i tijelo mogu se uključiti u izvanparnični postupak kao umješaci s položajem samostalnog sudionika samo kad je to izrijekom predviđeno zakonom. Takva osoba i tijelo imaju u postupku u koji su se uključili samostalno pravo iznositi činjenice i predlagati dokaze te izjavljivati pravne lijekove. Nisu ovlašteni povući ili preinačiti podneseni prijedlog, ali mogu predložiti sudu, kad je on ovlašten donijeti odluku po službenoj dužnosti, donošenje određene odluke.

(5) Ako ovim ili drugim zakonom nije drugačije izrijekom propisano, osoba koja ima pravni interes sudjelovati u postupku može prijaviti svoje sudjelovanje u postupku uz odgovarajuću primjenu odredbi Zakona o parničnom postupku o umješacu.

Prijedlog

Članak 437.

Prijedlog ne mora sadržati određen zahtjev, ali iz njega se mora zaključiti kakvu odluku ili drugu sudsku radnju predlagatelj traži te na kakvom činjeničnom stanju temelji to svoje traženje.

Sporovi o činjenicama i o pravu

Članak 438.

(1) Ako u postupku u kojem sudjeluju dvije ili više stranaka dođe do spora o činjenicama na temelju kojih treba odlučiti, sud će donijeti rješenje kojim će obustaviti izvanparnični postupak i odrediti da se postupak u toj pravnoj stvari pred njime nastavi kao parnični postupak i prije njegove pravomoćnosti. Tim će rješenjem sud predlagatelju odrediti rok radi usklađivanja njegova prijedloga s odredbama Zakona o parničnom postupku o sadržaju tužbe.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka radnje poduzete i dokazi izvedeni tijekom izvanparničnog postupka nisu bez učinka samo zato što nisu poduzete, odnosno izvedeni parničnom postupku. Sud će rješenjem protiv kojeg nije dopuštena posebna žalba odlučiti koje će se od poduzetih radnji i izvedenih dokaza ponoviti.

(3) Ako u postupku iz stavka 1. ovoga članka među strankama nema spora o bitnim činjenicama, već dođe samo do spora o pravu koje se temelji na tim činjenicama, sud će nastaviti izvanparnični postupak i odlučiti o spornom pravu.

Usmena rasprava

Članak 439.

Sud može donijeti odluku i bez održavanja usmene rasprave ako ocijeni da rasprava nije potrebna.

Dokazni postupak

Članak 440.

(1) U izvanparničnom postupku mogu se radi utvrđivanja činjeničnog stanja koristiti sva za to prikladna dokazna sredstva.

(2) Sud može u postupcima koje je ovlašten pokrenuti po službenoj dužnosti te u drugim postupcima za koje je to propisano ovim Zakonom izvoditi dokaze i prikupljati obavijesti i kad se sve stranke tome protive, kad opravdano posumnja u postojanje činjenice koja se zakonski predmnijeva ili kad postoji dokazno sredstvo koje pruža potpun dokaz o njezinu postojanju.

(3) U postupcima iz stavka 2. ovoga članka sud može imenovati vještake iako prije toga nije omogućio strankama da se izjasne o osobi vještaka, a ako sam posjeduje potrebno stručno znanje, može odustati od izvođenja dokaza vještačenjem.

(4) Sud će i u postupcima u kojima je propisano održavanje usmene rasprave uzeti u obzir i sve ono što je izneseno izvan rasprave. Sud smije i izvan rasprave izvoditi dokaze, strankama nalagati da dopune svoje navode te poduzimati druge procesne radnje.

(5) Ako smatra da je nužno da se stranka sasluša, da predoči neku ispravu ili da omogući razgledavanje predmeta uviđaja koji se nalazi u njezinu posjedu, sud protiv te stranke može primijeniti prisilna sredstva predviđena člankom 441. ovoga Zakona ako se ona bez opravdanog razloga ne odazove pozivu ili ne postupi po traženju suda.

Prisilna sredstva u postupku

Članak 441.

Protiv stranaka koje protivno nalogu suda ne poduzmu radnje koje su potrebne za odvijanje postupka, sud može po službenoj dužnosti primijeniti odgovarajuća prisilna sredstva, a posebno:

1. izricati i izvršavati novčane i zatvorske kazne u skladu s odredbama Ovršnog zakona,
2. odrediti i provesti prisilno dovođenje,
3. odrediti i provesti oduzimanje isprava, obavijesnih stvari i ostalih pokretnina,
4. postaviti privremenog zastupnika koji će na trošak i rizik osobe koja se pozivu nije odazvala poduzimati radnje koje može poduzimati zastupnik.

Rješenja

Članak 442.

(1) Sud odlučuje rješenjem.

(2) Rješenje ne mora biti obrazloženo ako su prihvaćeni prijedlozi stranaka koji međusobno nisu u protivnosti, ako rješenje odgovara izjavljenoj volji svih stranaka ili ako je rješenje bilo usmeno objavljeno u nazočnosti svih stranaka i sve su se stranke odrekle pravnih lijekova.

Učinci rješenja**Članak 443.**

(1) Kad se u odluci nalaže ispunjenje neke činidbe, sud će odrediti rok u kojem je stranka dužna ispuniti činidbu.

(2) Sud može odrediti da se činidba ispuni odmah ako je to potrebno radi zaštite osoba o čijim je pravima i interesima dužan osobito paziti tijekom postupka.

Učinci odluka u statusnim stvarima**Članak 444.**

(1) Kad se odlukom suda mijenja osobni status stranke ili njezina prava i dužnosti, pravni učinci odluke nastupaju kad postane pravomoćna.

(2) Sud može odrediti da pravni učinci odluke nastupaju prije pravomoćnosti ako je to potrebno radi zaštite osoba o čijim je pravima i interesima dužan osobito paziti tijekom postupka.

Pravni lijekovi**Članak 445.**

(1) Protiv odluke donesene u prvom stupnju dopuštena je žalba, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Žalba se podnosi u roku od petnaest dana od dana dostave rješenja.

(3) Pravodobno podnesena žalba zadržava ovrhu odluke, odnosno pravne učinke odluke, ako drugačije nije određeno ovim Zakonom ili samom odlukom suda.

(4) Sud može odlučiti da žalba ne zadržava ovrhu kad se izriču mjere kojima se štite prava i dobrobit djece.

Postupanje suda po žalbi**Članak 446.**

(1) Prvostupanjski sud može u povodu pravodobno podnesene žalbe ukinuti ili preinačiti svoju odluku ako se time ne povrjeđuju prava drugih osoba.

(2) Ako prvostupanjski sud ne ukine ili ne preinači svoje rješenje, dostavit će žalbu sa svim spisima drugostupanjskom sudu.

(3) Ako bračni drugovi uz prijedlog nisu podnijeli sporazum o uzdržavanju bračnog druga, sud će pozvati predlagatelje da ga podnesu.

(3) U slučaju iz stavaka 2. i 3. ovoga članka, sud će odrediti rok od osam dana za ponovno podnošenje prijedloga i upozoriti stranke na pravne posljedice ne postupanja po nalogu suda.

(4) Smatrat će se da je prijedlog povučen ako ne bude podnesen sporazum o uzdržavanju u određenom roku. Ako ponovno bude podnesen prijedlog bez sporazuma o uzdržavanju ili sporazum o uzdržavanju djeteta bez ispravka, odnosno dopune, prijedlog će se odbaciti.

Rješenje o odobravanju sporazuma i pravni lijekovi

Članak 473.

(1) O odobravanju sporazuma o uzdržavanju sud odlučuje rješenjem. Sporazum o uzdržavanju je sastavni dio rješenja. Rješenje o odobravanju sporazuma o uzdržavanju ne mora biti obrazloženo i može se izdati otiskivanjem štambilja na prijedlogu za odobravanje sporazuma o uzdržavanju.

(2) Protiv rješenja kojom se odobrava sporazum o uzdržavanju nisu dopušteni pravni lijekovi.

6. Pojednostavljeni postupak u stvarima uzdržavanja djeteta

Stranke u postupku

Članak 474.

(1) Stranke u postupku radi uzdržavanja djeteta su dijete i roditelj koji ne stanuje s djetetom.

(2) Dijete iz stavka 1. ovoga članka u postupku radi uzdržavanja zastupa roditelj s kojim dijete stanuje.

Mjesna nadležnost

Članak 475.

(1) Za odlučivanje u stvarima uzdržavanja nadležan je, uz sud opće mjesne nadležnosti, i sud prebivališta, odnosno boravišta djeteta, ako dijete predlaže donošenje odluke o uzdržavanju.

(2) Za odlučivanje u ostalim stvarima uzdržavanja nadležan je sud opće mjesne nadležnosti.

Prigovor

Članak 476.

(1) U prijedlogu u stvarima uzdržavanja djeteta mora se naznačiti iznos uzdržavanja čije određivanje se predlaže. Iznos uzdržavanja mora biti u skladu s tablicama iz članka 314. stavka 4. ovoga Zakona.

(2) Sud će dostaviti prijedlog radi uzdržavanja protivnoj stranci u roku osam dana od dana kad je prijedlog zaprimljen u sudu.

(3) Protivna stranka može u roku osam dana od dana primitka prijedloga podnijeti prigovor.

(4) Ako protivna stranka u roku iz stavka 3. ovoga članka ne podnese prigovor, sud će bez održavanja ročišta neobrazloženim rješenjem prihvatiti prijedlog.

(5) Ako protivna stranka u roku iz stavka 3. ovoga članka podnese prigovor, postupak će se nastaviti prema pravilima postupka u sporovima o uzdržavanju iz članaka 423. do 432. ovoga Zakona. U tom slučaju sud će odrediti predlagatelju rok od osam dana za usklađivanja njegova prijedloga s odredbama Zakona o parničnom postupku o sadržaju tužbe.

Pravni lijekovi

Članak 477.

Protiv rješenja kojim se prihvaća prijedlog u pojednostavljenom postupku u stvarima uzdržavanja djeteta žalba se može podnijeti samo zbog bitnih povreda odredbi parničnog postupka iz članka 354. stavka 2. Zakona o parničnom postupku (Narodne novine, br. 26/91, 53/91, 91/92, 112/99, 88/2001, 117/2003, 88/2005, 2/2007, 84/2008, 96/2008, 123/2008, 57/2011, 148/2011, 25/2013 i 43/2013) ili pogrešne primjene materijalnog prava.

7. Posebni postupci radi ostvarivanja roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom

Postupci radi ostvarivanja roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom

Članak 478.

U postupku radi ostvarivanja roditeljske skrbi i osobnih odnosa s djetetom odlučuje se o:

1. medicinskim zahvatima povezanim s rizicima teških posljedica za zdravlje djeteta sukladno članku 88. stavku 3. ovoga Zakona,
2. školovanju djeteta sukladno članku 94. stavku 6. ovoga Zakona,
3. upravljanju i zastupanju djeteta u vezi s vrjednijim imovinskim pravima sukladno članku 98. stavku 3. i članku 101. ovoga Zakona,
4. neslaganju roditelja o odlukama koje su bitne za dijete sukladno članku 109. ovoga Zakona,
5. pravu na informacije o bitnim okolnostima vezanim uz osobna prava djeteta sukladno članku 112. stavcima 2. i 4. te članku 121. stavku 5. ovoga Zakona,
6. potpunom ili djelomičnom ograničavanju i vraćanju prava na ostvarivanje roditeljske skrbi sukladno članku 113. ovoga Zakona,
7. neslaganju roditelja i djetetova skrbnika oko zastupanja djeteta u slučaju mirovanja ostvarivanja roditeljske skrbi radi pravnih zapreka sukladno članku 114. stavku 4. ovoga Zakona,
8. mirovanju ostvarivanja roditeljske skrbi radi stvarnih zapreka te njegovu prestanku sukladno članku 115. stavcima 1. i 4. ovoga Zakona,
9. povjeravanju ostvarivanja roditeljske skrbi drugomu roditelju ili drugoj osobi u slučaju mirovanja ostvarivanja roditeljske skrbi zbog stvarnih zapreka sukladno članku 115.

Privremene mjere u postupku radi prestanka uzdržavanja

Članak 541.

(1) U parnici radi prestanka uzdržavanja sud može na prijedlog tužitelja donijeti privremenu mjeru o zabrani naplate uzdržavanja na temelju ovršne isprave kojom je ono određeno do pravomoćnog okončanja spora.

(2) Zabrana iz stavka 1. ovoga članka može se odnositi samo na prisilne naplate pojedinih tražbina za uzdržavanje nastalih nakon dana podnošenja tužbe, s time da sud kao dan na koji se odnosi zabrana može odrediti i koji kasniji dan.

(3) Na temelju privremene mjere iz stavka 1. ovoga članka sud koji provodi ovrhu određenu radi naplate tražbine za uzdržavanje na temelju ovršne isprave, odgodit će na prijedlog tužitelja ovrhu do pravomoćnog dovršetka parničnog postupka pokrenutog tužbom radi prestanka uzdržavanja, odnosno do ukidanja privremene mjere prije toga, i to samo radi naplate pojedinih tražbina na koje se zabrana iz privremene mjere odnosi.

Privremene mjere u postupku radi smanjenja uzdržavanja

Članak 542.

(1) U parnici radi smanjenja uzdržavanja, sud može na prijedlog tužitelja donijeti privremenu mjeru o zabrani naplate određenog dijela uzdržavanja na temelju ovršne isprave kojom je ono određeno do pravomoćnog okončanja spora.

(2) Zabrana iz stavka 1. ovoga članka može se odnositi samo na prisilne naplate pojedinih tražbina za uzdržavanje nastalih nakon dana podnošenja tužbe, s time da sud kao dan na koji se odnosi zabrana može odrediti i koji kasniji dan.

(3) Na temelju privremene mjere iz stavka 1. ovoga članka sud koji provodi ovrhu određenu radi naplate tražbine za uzdržavanje na temelju ovršne isprave odgodit će djelomično na prijedlog tužitelja ovrhu do pravomoćnog dovršetka parničnog postupka pokrenuta tužbom radi smanjenja uzdržavanja, odnosno do ukidanja privremene mjere prije toga, i to samo radi naplate dijelova pojedinih tražbina na koje se zabrana iz privremene mjere odnosi.

Privremene mjere u postupku radi povećanja uzdržavanja

Članak 543.

U parnici radi povećanja uzdržavanja sud može na zahtjev tužitelja donijeti privremenu mjeru radi plaćanja povećanog iznosa uzdržavanja.

(2) Centar za socijalnu skrb prebivališta štićenika dužan je po službenoj dužnosti pokrenuti postupak iz stavka 1. ovoga članka. Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi propisat će naputkom rokove za pokretanje postupaka centara za socijalnu skrb.

(3) Sredstva za troškove postupka iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu.

Članak 558.

U slučaju kada osoba lišena poslovne sposobnosti u potpunosti ili djelomično do dana stupanja na snagu ovoga Zakona pokrene postupak iz članka 557. ovoga Zakona sama snosi troškove postupka.

Članak 559.

(1) Iznimno od članka 552. stavka 1. ovoga Zakona postupci radi posvojenja pokrenuti do dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama članka od 180. do 217. te članka od 493. do 495. ovoga Zakona. Na davanje pristanka roditelja, odnosno skrbnika u postupcima radi posvojenja pokrenutih prije dana stupanja na snagu ovoga Zakona, primjenjuju se odredbe ovoga Zakona.

(2) Iznimno od članka 552. stavka 1. ovoga Zakona postupci radi imenovanja ili promjene skrbnika pokrenuti prije dana stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama članka od 218. do 280. ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo nadležno za poslove socijalne skrbi osnovat će Centar za posebno skrbništvo iz članka 544. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Poslove posebnog skrbnika za osobu za koju je pokrenut postupak lišenja poslovne sposobnosti iz članka 236. ovoga Zakona, posebnog skrbnika za dijete iz članka 240. ovoga Zakona i posebnog skrbnika za odrasle osobe iz članka 241. ovoga Zakona do trenutka osnivanja Centra za posebno skrbništvo iz članka 544. ovoga Zakona obavljat će centar za socijalnu skrb.

Članak 560.

(1) Ministar nadležan za poslove pravosuđa donijet će provedbeni propisi iz članka 516. stavka 2. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za poslove socijalne skrbi donijet će provedbene propise iz članka 94. stavka 7., članka 107. stavka 3., članka 125. stavka 5., članka 131. stavka 3., članka 204. stavka 4., članka 205. stavka 3., članka 217. stavka 6., članka 238. stavka 5., članka 264. stavka 2., članka 280., članka 318. stavka 2., članka 324. stavka 4., članka 344., članka 360. stavka 6. te članka 557. stavka 2. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar nadležan za poslove uprave donijet će provedbene propise iz članka 18. stavka 4. i članka 20. stavka 6. ovoga Zakona u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 561.

Do donošenja provedbenih propisa iz članka 560. ovoga Zakona, ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona, ostaju na snazi:

- Pravilnik o sadržaju i obliku potvrde za sklapanje braka (Narodne novine, br. 202/2003 i 138/2008);
- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika i dokumentacije u svezi s poslovima suda u području braka i odnosa u braku (Narodne novine, broj 77/2004);
- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika i dokumentacije u svezi s poslovima suda u području prava i dužnosti u odnosima roditelja i djece (Narodne novine, broj 77/2004);
- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika o osobama lišenih prava na roditeljsku skrb (Narodne novine, broj 77/2004);
- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika i dokumentacije u svezi s poslovima centra za socijalnu skrb u području braka i odnosa u braku (Narodne novine, broj 32/2005);
- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika i spisa predmeta o posvojenju (Narodne novine, broj 32/2005);
- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika i spisa predmeta osoba pod skrbništvom, načinu popisa i opisa njihove imovine te podnošenja izvješća i polaganja računa skrbnika (Narodne novine, broj 32/2005);
- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika sudskih odluka o uzdržavanju i nagodba sklopljenih u Centru za socijalnu skrb (Narodne novine, broj 32/2005);
- Pravilnik o osnovnim elementima koje mora sadržavati stručno mišljenje u postupku posredovanja prije razvoda braka (Narodne novine, broj 32/2005);
- Pravilnik o visini iznosa i načinu isplate naknade za provođenje nadzora nad roditeljskom skrbi (Narodne novine, br. 32/2005, 115/2013 i 157/2013);
- Pravilnik o načinu vođenja očevidnika i dokumentacije u svezi s poslovima centra za socijalnu skrb u području primjene Obiteljskog zakona o roditeljima i djeci (Narodne novine, br. 155/2005 i 81/2006);
- Pravilnik o uvjetima koje mora ispunjavati pravna ili fizička osoba za pružanje stručne pomoći u postupku posredovanja (Narodne novine, broj 1/2006);
- Pravilnik o metodama utvrđivanja podobnosti za posvojenje, načinu izrade mišljenja o podobnosti za posvojenje i vođenju središnjeg očevidnika o potencijalnim posvojiteljima i posvojenjima (Narodne novine, broj 79/2008);
- Pravilnik o mjerilima za određivanje iznosa naknade za sklapanje braka izvan službene prostorije (Narodne novine, broj 44/2012);
- Pravilnik o visini iznosa i načinu isplate naknade za skrbnika (Narodne novine, broj 5/2014).

Članak 562.

Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Obiteljski zakon (Narodne novine, br. 116/2003, 17/2004, 136/2004, 107/2007, 57/2011, 61/2011 i 25/2013).

Članak 563.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim članaka 1. do 543. te članaka 551. do 562. koji stupaju na snagu 1. srpnja 2014. godine, te članka 54. stavaka 3. do 5., članka 325. stavka 1. točke 6., članka 320. stavka 3. i članka 379. stavaka 2. i 4. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2015. godine.